

Henki & elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 9.10.2015 • numero 15

Mies häpeää
pyytää apua
ongelmiinsa

► sivu 3

Vainolaiset
haudattiin
Kallosaareen

► sivu 6–7

Naisille
rankkaa
vihapostia

► sivu 8–9

Pääkirjoitus

Omavastuu

Ärräpäävät ovat herkässä, kun jälkikasvu potkaisee jalkapallon olohuoneen ikkunasta sisälle. Tämä kuvitteellinen tilanne ei ole onneksi tapahtunut meillä, mutta olisi voinut. Ja jos olisi tapahtunut, vakuutus olisi onneksi korvannut enimmät vahingot. Omasta – tai jälkikasvun – kukkarosta olisi maksettu vain vakuutuksen omavastuuosuus.

Omavastuu on tuttu termi myös apteekkireissuilta, samoin yksityisellä puolella lääkärissä tai hammaslääkärissä käynneiltä. Monessa muussa asiassa se tuntuukin olevan hukassa.

Kaikenkokoiset ihmiset tekevät tyhmiä asioita; harmittomia, harmillisia, jopa peruuttamattoman vahingollisia. Vastuun kantaminen omista teoista ei kuitenkaan tunnu olevan näinä aikoina suuressa huudossa. Kun nyt jälkikasvusta tuli puhetta, voin tunnustaa, että tämä on kasvatukseni ydinasioita. Jos on rohkeutta tehdä tyhmiä, pitää olla rohkeutta kantaa siitä myös vastuu.

En lakkaa hämmästelemästä esimerkiksi oikeudenkäynneissä kuvattuja huppupäisiä syytettyjä. Vaikka syytetty on vain syytetty kunnes tuomio on julistettu, huppua tai huiviin piiloutuminen on pelkuruutta. Kuvaajilta piiloutuminen oikeudenkäynneissä pitäisi mielestäni kieltää.

Voin olla tosi blondi, mutta en lakkaa hämmästelemästä sitäkään, että rikoksesta epäilty saa itseään suojellakseen puhua käräjillä puuta heinää. Eikö asian selvittäminen sujuisi sutjakammin, jos kaikilla asianosaisilla olisi (lisä)rangaistuksen uhallla ehdoton velvollisuus puhua totta.

Mitä se sellainen on, että sälytetään syy aina tilaisuuden tullen muiden niskoille tai yksinkertaisesti kielletään oma osallisuus täysin. Ei olla oltu lähelläkään tapahtumapaikkaa, mitään ei olla tehty, eikä missään tapauksessa olla syyllisiä yhtään mihinkään.

Meillä asuvalle opettajalle maksetaan palkkaa siitä, että hän kuuntelee työkseen lasten ja nuorten erilaisia selityksiä erilaisille teoille tai tekemättä jättämisille. Silloin tällöin hän kuuntelee myös näiden lasten ja nuorten vanhempien selityksiä erilaisille teoille tai tekemättä jättämiselle. Omavastuulle olisi käyttöä monella suunnalla.

Marjo Rönkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannen kuva: Henri Halkola (kuvassa) vuorottelee Joni Leponiemen kanssa Jyväskylän kaupunginteatterin Jekyll & Hyde -näytelmän pääosassa.

Kuva: Jiri Halttunen

Korpilahden kirkko on remontin tarpeessa

MARJO RÖNNKVIST teksti
JYVÄSKYLÄN SRK kuva

Korpilahden kirkko kaipaa kunnostusta. Jyväskylän seurakunnan vanhin kirkko on rakennettu 1827, ja sen välikaton ja yläpohjan ongelmat on tiedetty jo vuosia. Hiljattain tehdyissä tarkemmissa tutkimuksissa havaittiin, että kattorakenteessa on puutteita.

– Vesikatto joudutaan uusimaan ja kantavia rakenteita vahvistamaan, kiinteistöpäällikkö **Veikko Toivakka** kertoo.

Kirkkoneuvostolle esiteltujen suunnitelmien mukaan kattoremontin yhteydessä olisi järkevää tehdä myös muuta kunnostusta. Kirkko kaipaa uutta maalia sekä ulkoseiniin että sisälle, talotekniikkaa pitäisi uudistaa, ja lisäksi kuori, altari ja pääeteinen tarvitsevat päivitystä. Kunnostettavaa on myös kirkon pihalla, jossa tarvitsen tehdä maatoita.

Kaikkineen kunnostustöiden kustannukset ovat useita miljoonia. Tarkennetut remonttisuunnitelmat on tarkoitus tuoda kirkkoneuvostolle lokakuun lopulla, jonka jälkeen kirkkovaltuusto päättäisi asiasta joulukuussa. Mikäli valtuusto hyväksyy suunnitelmat, remontti voisi alkaa ensi syksynä. Töiden on arvioitu kestävän vuoden verran.

Korpilahden kirkko korjattiin perusteellisesti **Alvar Aallon** suunnitelmien mukaisesti satavuotisjuhliana varten 1920-luvulla. Sen jälkeen kirkossa on tehty kaksi remonttia, ensimmäinen vuonna 1964 ja toinen vuonna 1988.

Korpilahden kirkon edellisestä remontista on vierähtänyt jo lähes kolmekymmentä vuotta. Kirkkoa on tarkoitus kunnostaa niin ulkoa kuin sisältä.

Tapetilla

Lokakuussa puhutaan standardia

KAARINA HEISKANEN teksti
NORMA HERRERA kuva

John Lennon haaveili maailmasta ilman uskontoja. *Imagine there's no heaven / It's easy if you try / No hell below us / Above us only sky...*

Lennon ei kuitenkaan tullut riimelleeksi maailmasta ilman standardeja. Se(kin) olisi nimittäin aika hankalaa. Ensi keskiviikkona eli lokakuun 14. päivänä vietetään Kansainvälistä standardien päivää. Teeman kunniaksi kan-

sainväliset standardisoimisjärjestöt ISO, IEC ja ITU julistivat videokilpailun, jossa piti 15 sekunnissa konkretisoida, mikä ei toimitse ilman standardeja.

Onhan se jo standardien riemuvoitto sekin, että globaalissa maailmassa on saatu sovituksi, mitä ovat ”lokakuu”, ”neljästoista” päivä ja ”vuosi 2015”.

Videokilpailuun tuli 132 ehdotusta, joista valittiin jatkoon kymmenen parasta. Niistä yleisö on

saanut äänestää oman suosikkinsa. Yhdessä videoklipissä menään suoraan perusasioihin: yleisönessään. Paljas vessan ovi ei kerro, onko kyseessä miesten vai naisten vessa. Yksi videoista painottaa sähkölaitteiden turvallisuusstandardien merkitystä, toinen kellonaikojen ja päivämäärien merkinnän samankaltaisuutta. Myös vaatteiden kokomerkinnöillä on merkitystä. Standardit kanssamme arjessa ja juhlassa!

Lokakuu, tuo kuukausista... hmm... lokaisin, on täynnä hehkeitä teemapäiviä. Huomenna on maailman mielenterveyspäivä, kuolemanrangaistuksen vastainen päivä ja suomalaisen kirjallisuuden päivä.

Sunnuntaina 11.10. on kansainvälinen kaapista ulos -päivä, jota taas seuraa maailman näkökyvyn päivä 13.10.

Torstaina 15. päivänä on ruuhkaa, sillä silloin on valkoisen kepin päivä, käsienpesupäivä, maaseudun naisten päivä sekä rintojen terveydeksi -päivä.

Tuskin maltan odottaa kansainvälistä tilastopäivää 20.10.

Koska perusasiat ovat perusasioita, standardien merkitystä korostavan videokilpailun voitti Norma Herreran vessanovideo. Tässä pysäytyskuva sen alusta.

Ajassa

Asunnottomien yön juliste pääsee Jyväskylän ammattikorkeakoulun ilmoitustaululle. Jyväskylän Katulähetys ry:n Myllyjärven ja Köhniön tuetun asumisen yksikön vastaava työntekijä Hanna-Riikka Alasippola haluaisi, että jokaisella olisi mahdollisuus omaan asuntoon.

Jokainen kodin menettäneen tarina on koskettava

Mies jää naista helpommin tyhjän päälle ja häpeää hakea apua, sanoo Jyväskylän Katulähetys ry:n Myllyjärven ja Köhniön tuetun asumisen yksikön vastaava työntekijä Hanna-Riikka Alasippola.

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Miten itse asut?

Asun vuokralla omakotitalossa.

Millainen oli ensimmäinen ihan oma kotisi?

Kerrostaloasunto Lahdessa Mukulan alueella. Olen lapsuudessa muuttanut todella paljon ja vaihtanut peruskoulua useaan kertaan. Olen asunut monenlaisissa asunnoissa. Lapsuudestani ajattelen, että tiuhat muutot eivät tehneet asunnoista koteja, ei tullut kiinnittymistä mihinkään. Irrallisuus ja juurettomuus aikuisena katsottuna hallitsi elämää.

Mikä on asunnon ja kodin ero?

Asunto on fyysinen, sen voi rakentaa, vuokrata tai omistaa. Asunnolla on hinta. Koti on paikka, joka perustetaan, jossa viihtyy. Siitä tulee turvallinen ja omanlainen. Kodissa on henki. Asunto voi on myös jotain siltä väliltä ennen kuin asettuu kodiksi.

Muistatko yhtään sananlaskua, joka liittyy kotiin? Mikä niistä on mielestäsi paras ja miksi? Siellä koti, missä sydän. Oma koti kullan allis. Molemmat kertovat

mielestäni kodin tärkeydestä.

Miksi Suomessa on asunnottomuutta?

Syitä voisivat olla muun muassa kallis asuminen ja pienet tulot. Asunnot ja tarvitsijat eivät kohtaa toisiaan. Tämän lisäksi on työttömyyttä, päihteidenkäyttöä, peliriippuvuutta, mielenterveyden ongelmia. On myös ihmisten eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Luottotiedottomuus eriarvoistaa ihmisiä pankki- ja vakuutuspalveluissa.

Miten kaikille saataisiin katto pään päälle?

Tärkein on tahtotila, että jokaisella olisi mahdollisuus omaan asuntoon. Hyvänä esimerkkinä on toteutunut pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelma, johon liittyy monitoimijoista koostuva yhteistyöverkosto. Tarvitaan erilaisia asumisen muotoja: asuntoja vapailta vuokramarkkinoilta ja asumista, jossa saa tukea – sellaista joka turvaa asumisen pysyvyyttä. Yhteisöllinen asuminen tuo mukanaan tärkeitä sosiaalisia verkostoja vähentämään yksinäisyyttä.

Mikä on koskettavin tarina asunnottomuuden taustalla, jonka olet kuullut?

Jokainen tarina asunnon, kodin menettämisestä on koskettava, koska elämässä on jo yleensä koettu isoja asioita siinä vaiheessa, kun koti lähtee alta.

Miksi asunnottomat ovat pääosin miehiä?

Asunnottomista neljä viidestä on miehiä. Isolla osalla miehistä asunnottomuuden synnän mieheistä erot perheestä, parisuhdetesteista. Mies jää helpommin tyhjän päälle. Työpaikan menettäminen on miehellä selkeästi myös iso riski asunnon menettämiselle. Avun hakemista hävetään edelleen.

Onko Jyväskylässä paljon asunnottomia?

Viime vuonna asunnottomia oli vuoden lopun selvityksessä noin 160. Suhteessa koko maan tilanteeseen tilanne ei ole mahdoton, mutta jokainen ilman omaa asuntoa oleva on liikaa. On kuitenkin hyvä muistaa, että on ihmisiä, joille asunnottomuus on oma valinta. On myös tilanteita joissa tarjottu asunto ei kelpaa asunnon kunnan, sijainnin tai vuokran suuruuden vuoksi.

Miten Katulähetys auttaa asunnottomia?

Katulähetys tarjoaa asuntoja ja tukea ihmisille, joita on kohdannut elämän eri haasteet, riippumatta ihmisen menneisyydestä. On erilaisia yksiköitä, päihteetöntä ja päihitteellistä asumista. Työntekijät tarjoavat tukea asumiseen, päihteettömyyteen sekä palveluohjaavat ihmisiä oikeiden palveluiden piiriin.

Asunnottomien yö järjestetään 16.10. Aren aukiolla. Miksi kannattaa osallistua?

Kannattaa tulla tustustumaan toimijoihin, keskustelemaan ja olemaan itse osa tapahtumaa tärkeän asian puolesta.

Miksi asunnottomat ovat lähellä sydäntäsi?

Jokainen on oman kodin arvoinen, jokaisella on oikeus omanlaiseen kotiin, missä on seinät ja katto suojana. Asunto on lähtökohta elämän muiden haasteiden järjestelyyn.

Asunnottomien yö Aren aukiolla pe 16.10. kello 17–24. Paikalla paikalliset toimijat, puheenvuoroja, soppatykki, makkaraa, kahvitarjoilu ja musiikkia. Asunnottomuusseminaari kello 9.30–16.00 Jyväskylän pääkirjaston Minnansalissa.

Kolehtikeräys pakolaisille tuotti lähes 6000 euroa

Jyväskylän seurakunnan jumalanpalveluksissa kerättiin syyskuussa kahtena sunnuntaina lähes 6000 euroa pakolaisten auttamiseksi. Sunnuntain 6. syyskuuta tuotto oli 3447 euroa ja sunnuntain 13. syyskuuta 2319 euroa. Kolehtien tuotto ohjataan Kirkon Ulkomaanavun projektiin, joka tarjoaa hätäapua Euroopan pakolaiskriisin Unkarissa, Serbiassa ja Kreikassa. Moni kirkkovuoden aikana jumalanpalveluksissa kerättävien kolehtien kohteista lyödään lukkoon jo hyvissä ajoin ennalta. Painavasta syystä kolehdin keräämisen kohdetta voidaan kuitenkin muuttaa. Syyskuun ensimmäisen sunnuntain kolehti oli alun perin tarkoitus kerätä Kansan Raamattuseuran nuoris- ja opiskelijatyöhön. Kolehti on siirretty kerättäväksi myöhemmin. Sunnuntain 13.9. kolehti oli osoitettu Kirkon Ulkomaanavulle.

Hautausmaakierrokset kiinnostivat

Jyväskylän Vanhan hautausmaan kävelykierrokset kiinnostivat jälleen kerran yleisöä. Viitenä torstai-iltana heinäkuussa järjestetyillä kävelykierroksilla oli mukana yhteensä 149 osallistujaa. Opastettujen kävelykierrosten suosio on säilynyt vuodesta toiseen, perehdyttäänhän kierroksilla monipuolisesti Jyväskylän kaupungin historiaan. Jyväskylän Seudun Matkailu ja Jyväskylän seurakunta järjestävät kävelykierroksen yhteistyössä. Suunnittelussa on ollut mukana myös Jyväskylän kaupungin kulttuuripalvelut.

Vastuuviikon teema on Ylitä raja!

Ekumeenista vastuuviikkoa vietetään 18.–25.10. Vastuuviikon pakolaistaustaiset lähettävät kiertävät syksyn aikana eri tapahtumissa. Ylittämällä totutut rajamme – kuulemalla ja kohtaamalla toisiamme – voimme antaa turvaa kaikkensa menettäneille. Kampanjan viesti muistuttaa YK:n ihmisoikeuksien julistuksesta, jonka mukaan jokaisella vainon kohteeksi joutuneella on oikeus hakea ja nauttia turvapaikkaa muissa maissa.

Jyväskylässä vastuuviikolla tutustutaan Jyväskylän Ashipalan matkaan etelästä pohjoiseen. *Palmu ja omenapuu* -tilaisuus on Kuokkalan kirkossa 21.10. klo 17.30.

Jyväskylän seurakunnan nimitysuutisia

Päivi Kärkkäinen jatkaa Halssilan alueen vt. kappalaisena joulukuun loppuun asti. **Esa Juvra** hoitaa seurakuntapastorin virkaa Neulaskodilla vuoden loppuun asti.

Hengelliset laulut taipuvat myös pelimannimusiikiksi

Tutut kansansävelmät ja hengelliset laulut muuntuvat Kuokkalan Pelimannien käsissä hengelliseksi pelimannimusiikiksi. Yhtyeen innoittajana on toiminut monien tuntema pelimanni Konsta Jylhä.

SIRPA KOIVISTO teksti
KATARIINA KALMARI kuva

Kuokkalan Pelimannit on harvinaisen pelimanniyhtye. Ryhmän konkari **Erkki Hiekkavirta** arvelee, ettei koko maassa taida olla toista pelimanniryhmää, joka esittäisi lähes yksinomaan hengellistä musiikkia. Vuosi sitten Kaustisellakin – pelimannimusiikin kehossa – yhtye herätti ansaittua huomiota. Konstata Jylhän hengellinen musiikki tuntui olevan säveltäjän kotiseudullaakin harvemmin tunnettua.

Kuokkalan Pelimannien ohjelmisto on alusta asti koostunut kansanomaisesta hengellisestä musiikista.

– Onnistuu ryhmältä valssit ja polkatkin, mutta hengellinen musiikki on kuitenkin se, mitä haluamme esittää. Monet hengelliset laulut ovat kauniita ja melodisia, ja kun niihin yhdistää sanat, se herättää syviä tuntemuksia, Hiekkavirta toteaa.

Kuokkalan Pelimannien musiikki on kunniansoitus suuren pelimannin **Kostan Jylhän** tuotannolle. Hieman yli 60-vuotiaana uskoon tullut Jylhä ehti vanhemmalla iällä säveltää kolmisenkymmentä hengellistä laulua.

– Konstan hengellinen musiikki ei ole saanut sille kuuluvaa arvostusta. Se on melodista, kansan-

omaista ja helppoa laulaa, Hiekkavirta arvioi.

Jylhän tuotannon innoittamana Kuokkalan Pelimannit julkaisi viime vuonna myös Jylhän hengellisiä lauluja sisältävän levy *Uutta virttä laulaa nyt sydän*.

Jylhän lisäksi Kuokkalan Pelimannit on esittänyt muun muassa **Oskar Merikannon** sekä jyvaskylälaisten säveltäjien **Terttu Lajusen** ja jo edemmenneen **Esko Muhosen** musiikkia. Merikannon tunnetut kansanlaulut taipuvat Hiekkavirran mukaan hyvin pelimannimusiikiksi. Hiekkavirta ja **Mikael Elgland** vastaavat laulujen sovittamisesta pelimannikokoonpanolle.

Seuraavaksi Kuokkalan Pelimannit esittää jotakin ihan muuta.

– Olemme pyrkineet siihen, että joka vuosi olisi jokin vaihtuva teema. Nyt on venäläisen musiikin vuoro, Hiekkavirta kertoo.

Kuokkalan Pelimannien ryhmä aloitti harjoituksensa Kuokkalan kirkon suojissa viisi vuotta sitten. Yhtye koostuu alan ammattilaisista ja tiiviisti musiikin parissa olevista harrastajista. Yhtye pitää paljon konsertteja ja on mukana muun muassa kansanlaulumessuissa.

Annuksa Murtolahti liittyi ryhmään puolitoista vuotta sitten.

– Pelimannitaustaa minulla ei ole, mutta olen soittanut hanuria

8-vuotiaasta lähtien. Vanhempana innostui tuntien ottamisesta uudelleen. Erkin kutsusta tulin mukaan Kuokkalan Pelimanneihin ja olen tykännyt tosi paljon, Murtolahti kertoo.

Pelimannimusiikki ja varsinkin Konsta Jylhän tuotanto on Murtolahdelle tuttua jo lapsuudesta.

– Isäni soitti mandoliinia ja piti kovasti Jylhän musiikista. Soitimme paljon yhdessä. Olen aina rakastanut hengellistä musiikkia.

Kuokkalan Pelimannien kuopus on parikymppinen **Jenna Hiekkavirta**, joka jatkaa yhtyeessä isoisänsä Erkki Hiekkavirran vahvaa pelimanniperinnettä. Kuokkalan Pelimannien lisäksi Jenna on mukana nuorten kansanmusiikkiyhtye Kikatuksessa.

– Pidän erityisesti irlantilaisesta kansanmusiikista, mutta tykkään soittaa myös hengellistä pelimannimusiikkia, vaikka se aluksi hie-man epäilyttikin, harmonia soittava Jenna Hiekkavirta kertoo.

Pelimannimusiikki elää ja voi tällä hetkellä hyvin.

– Suosio aaltoilee, mutta on taas nousemassa uudelleen. Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla oli tänä vuonna esiintyjä 4400, Erkki Hiekkavirta kertoo.

Jyväskylässä Palokan Pelimannitalo on koonnut harrastajia yh-

Kuokkalan Pelimanneihin kuuluvat Erkki Hiekkavirta (alh. oik.), Kari Hokkanen, Annukka Murtolahti, Jenna Hiekkavirta (oik.), Tuula Heiskanen, Jorma Pollari, Liisa Hillman (takana vas.), Kaiku Pietiläinen ja Mikko Oinonen. Kuvasta puuttuu Mikael Elgland.

teen. Innostus näkyy myös kouluissa, joissa toimii lukuisia pelimannikerhoja Jyväskylän Kansanmusiikkijhdistyksen vetämänä. Jyväskylän Kansalaisopistossa on niin ikään ohjattu lapsia ja nuoria kansanmusiikin pariin. Monia nuorten pelimanniryhmiä vuosien

varrella ohjannut Hiekkavirta on tästä erityisen iloinen.

Kuokkalan Pelimannien konsertti Kuokkalan kirkossa 25.10. klo 18.
www.facebook.com/kuokkalanpelimannit

Veikö se koko käden?

Jos antaa pahalle pikkusormen, se vie koko käden. Näin näyttää käyvän tohtori Jekyllille Jyväskylän kaupunginteatterin kauhuromanttisessa Jekyll & Hyde -musikaalissa.

Näyttelijä Joni Leponiemelle (kuvassa) ja pääosassa vuorottelevalle Henri Halkolalle muodonmuutos tohtori Henry Jekyllistä pahaksi Edward Hydeksi on fyysisestikin kova ponnistus. Esityksen jälkeen paita on aika lailla märkä.

Hengissä

Joh. 7: 40-52

Jeesuksen sanat kuultuaan jotkut väkijoukosta sanoivat: "Tämän täytyy olla se profeetta." Toiset sanoivat: "Hän on Messias." Mutta toiset epäilivät: "Ei kai Messias Galileasta tule! Kirjoituksissahan sanotaan, että Messias on Daavidin jälkeläinen ja tulee Betlehemistä." Muutamamat halusivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei kuitenkaan käynyt häneen käsiksi.

Jeesusta pidättämään lähetyt miehet palasivat ylipappien ja fariseusten luo, ja nämä kysyivät: "Miksi ette tuoneet häntä?" Miehet vastasivat: "Yksikään ihminen ei ikinä ole puhunut sillä tavoin kuin hän." Silloin fariseukset sanoivat: "Oletteko tekin antaneet eksyttää itsenne? Onko kukaan hallitusmies uskonut häneen? Tai yksikään fariseus? Tuo rahvas ei tiedä laista mitään – kirottuja kaikki!" Silloin Nikodemos, joka itse oli fariseus ja oli aiemmin käynyt tapaamassa Jeesusta, sanoi: "Eihän meidän lakimme mukaan ketään voi tuomita, ennen kuin on kuultu häntä ja otettu selville, mitä hän on tehnyt." Mutta toiset sanoivat hänelle: "Taidat olla itsekin Galileasta. Tutki kirjoituksia, niin opit, ettei Galileasta tule profeetta".

Apulannan sanoin: Totuus ei asu meissä

Ristiriitaisia kommentteja Jeesuksesta. Toiset olivat innoissaan, toiset jarruttelivat vetoamalla perinteeseen ja kirjaviisauteen. Ihan tätä päivää? Totta. Jeesus jakaa väen. Kirjaviisaalla on todisteita hänestä, ja perinteet ohjaavat. Jeesus valkuttaa itse Henkensä ja Sanan kautta niin, että uusia seurakuntia yhä syntyy, pääasiassa Euroopan ulkopuolelle. Samaa aikaa toisia kristittyjä vainotaan uskonsa tähden.

Omassakin päässä nämä äänet kuuluvat, ristikkäin ja yhtä aikaa. Uskominen ei ole helppo nakkii? Miksi sen pitäisi helppoa olla! Kyse on suhteesta; luottamuksesta. Sellainen haastaa aina. Jeesus on Persoonaa, hän on vertaansa vailla, kuten pidättäjille valkeni.

Elähti – tietämätön kansa -aselmalla esillä: Tuo rahvas ei tiedä laista mitään. Kirottuja kaikki! Tutulta kuulostaa tämäkin. Tiesitpä lain koukerot tai et, täyttämään et niitä pysty. Koomista: kiistelyjen aihe täytti lain

heidän puolestaan. Ei kumonnut sitä, sillä tarvitsemme tiedon oikeasta ja väärästä. Ilman sitä rikomme senkin, mitä rakastamme. Jeesus luotti täysin Isäänsä. Siksi hän oli ja on vapaa. Se hämää meitä sidottuja.

Nikodemos sanoo, että ei pidä hutkia ennen kuin tutkitaan. Maltillinen järjen ääni. Nikodemos rikkoii syyttelyn kehän. Poikkesi porukasta. Jeesuksen vapauttama on mielite-lystä ja omaan pussiin pelaamisesta vapaa. Mutta järki ei Jeesusta löydä, usko kyllä.

Mikä sinulle on tekstissä oleellista? Nautin pidättäjien hämmennyksestä. Jotain kuplii! Jeesuksen kohdattuun etsijä kamppailee erottaakseen joutavan siitä, mikä kantaa elämässä. Luopuu siis valheesta. Tekee hyvää päästä kohdakkain Totuuden kanssa. Saa lakata pelkäämästä, kuolemaakin. Rakastaminen kysyy tekoja, omasta luopumisista, itsensä alttiiksi laittoa. Jumalan valtakuntaan kutsutaan mukaan rakentajia, kasvattajia, mahdol-

listajia, evankelistoja. Dynamos, voima on ulkopuolellamme, kuten Totuuskin. Apulannan sanoin: "Viisaus ei asu meissä."

Ketä nykypäivänä halutaan tuomita ilman tutkimista? Meitä roolitetaan heppoisesti. Kukin vuorollaan on liipaisimella, ja väitteet jatkavat elämänsä, tahdomme tai emme. Ihmisarvon täytyy nousta jostain muusta kuin leimoistamme.

Ketkä ovat nykypäivän fariseuksia? Tiedon valtiikkaa ei lie yksin kellenäkään. Fariseus asuu joka nahan alla; on vaikea myöntää erehtyvän ja olevansa syntinen. Jumalan edessä pelit on pelattu.

Olisiko Jeesus voinut millään teoillaan tai sanoillaan saada fariseuksia puolelleen? Uskon syntymiseen on mysteeri jokaisen kohdalla. Itseriittoisia riittää. Toisaalta – Jeesus tuli etsimään kadonneita.

Näkikö Jeesus heidän toimin-

11.10. Usko ja epäusko Tiikkakosken kirkon sadonkorjuumessussa saarnaa Marjaana Kotilainen lähetyshdistys Kylväjästä. Messu alkaa klo 10.

nasaan mitään hyvää? Etsijöitähän hekin ovat. He voivat tulla löydetyksi! Ihmisen teot eivät tässä auta.

Kuulemme ja näemme, mutta emme aina halua ymmärtää. Omien käsitysten muuttaminen on usein vaikeaa, vai kuinka? Ei ihminen syvimmältään miksiäkään muutu. Käsitystä Totuudesta ravistellaan aina, kun Jumalan Sana kohtaa ihmisen. Silloin voi luottamaan löytä: meitä kantavat iankaikkiset käsivarret, tuomioliakkin. Lohdullisin muutos on tapahtunut, kun luvata: "Sinun puolestasi annettu, ja vuodatettu." Se riittää Jumalalle.

HEIKKI IMPIÖ teksti
JIRI HALTTUNEN kuva

Jyväskylän kaupunginteatterin *Jekyll & Hyde* -musikaalin ohjaaja **Anssi Valtonen** sekä pääosassa vuorottelevat näyttelijät **Joni Leponiemi** ja **Henri Halkola** ovat näytelmän myötä joutuneet pohtimaan pahuuden teemaa ihmisessä.

Musikaalista on nähty vuosikymmenten saatossa teatterilavoilla erilaisia versioita. Jyväskylässä nähtävässä tulkinassa ei haluttu erotella hyvää ja paha eri persooniksi, vaan saman näyttelijän esittämät kaksi hahmoa kuvastavat hyvän ja pahan monimutkaisempaa läsnäoloa. Tohtori Henry Jekyllissä on ikäviä piirteitä, vaikka hänellä on sangen jalot pyrkimykset. Pahoja ja julmia tekoja tekevältä Edward Hydeltä puolestaan löytyy myös inhimillisiä tunteita, hänkin kaipaa rakkautta.

– Jekyll myös tuntuu ihailevan pahuutta ja siitä nousevaa vapauden tunnetta, valottaa Halkola.

– Se voi liittyä myös siihen, että Jekyll halveksii tekopyhyttä ja yhteisönsä pinnallista tapakulttuuria ja asenteita. Hydehän ei pituuta mistään tuollaisesta, jatkaa

Valtonen.

– Jospa Hyde onkin Jekyllin todellinen luonto ja kaikki muu on vain päälle liimattua. Jekyllhän on ajan henkeen sopiva ja yhteiskunnan normien mukaan toimiva moraalinen henkilö. Kun raivo tekopyhyttä kohtaan kasvaa, niin sitten tietyt rajat ylittyvät, ja ollaankin jo pimeällä puolella, toteaa Leponiemi.

Hyvän ja pahan suhde ja niiden kamppailu ihmisessä on aina ollut kiinnostava teema. Onko hyvällä ja pahalla samat kasvot? Onko kysymys vain siitä, missä vaiheessa ne tulevat vastaan? Psykiatri **Hannu Lauerma** on todennut, että haluamme nähdä väkivallan joidenkin toisten, sairaiden tai laadullisesti poikkeavien henkilöiden piirteinä. Kuitenkin mahdollisuus väkivaltaiseen reagointiin on meissä kaikissa.

Halkolan mielestä ympäristö loppupeleissä määrittää hyvyyden ja pahuuden. Hyvässä ja ihanaassa ympäristössä pikkurike on heti iso juttu.

– Samalle rikkeelle Korvissa ei kukaan lotkautta korvaansa, Halkola havainnollistaa.

– Meillä ihmisillä on taipumus ta sekä hyvään että pahaan. Kaikilla on piirteitä, joista mielellämme luopuisimme, ja vastaavasti niitä, joita pitäisi vaalia enemmän, Valtonen toteaa.

Valtonen kiteyttää prosessin väitteeseen pahuuden kieltämisestä. Jos pahan yrittää ulkoistaa pois itsestään, niin silloin se saa entistä enemmän valtaa.

– Jos sen kieltää, se pääsee möyhimään ja tavallaan kasvamaan piilossa. Sitten myöhemmin se hyökkää ja ottaa aina vaan enemmän tilaa.

”Kaikilla on piirteitä, joista mielellämme luopuisimme.

Valtosen mielestä kysymyksessä on sama ilmiö kuin tunteiden kieltämisessä. Jos tunteita yrittää painaa alas, ne tunkevat vain vahvempaan esiin.

Sekä ohjaaja että näyttelijät löytävät hyvän ja pahan tematiikasta yh-

teneväisyyksiä myös tämän ajan ilmiöihin niin Suomessa kuin somesakin. Maamme taloudellinen tilanne, pakolaisvirta sekä vihapuhe ja pidäkkeetön kirjoittelu ovat tällä hetkellä keskustelun keskiössä.

– Ehkä siinä on kyse vaaran tai uhan ohkemisesta. Kun joku muutos uhkaa meitä, sitä alkaa pistää hanttiin, suojautua ja hyökkätä, onhan hyökkäys paras puolustus, Valtonen analysoi.

– Ihmiset tuppaaavat pelkäämään asioita, joista eivät vielä kauheasti tiedä mitään, Leponiemi täydentää.

Ohjaaja Anssi Valtonen painottaa tunnistamisen ja tunnistamisen tärkeyttä. Ensin pitää nähdä ja tunnistaa itsessään ja ympäristössään ikävät piirteet, pahat ajatukset, tunteet ja teot, jotka tuntuvat epämiellyttäviltä.

– Pitää nähdä, että tämä on minussa tai tämä on meissä yhteisönä ja yhteiskunnassa. Vasta sen jälkeen voi kysyä, mitä me voimme tehdä valitaksemme hyvän, Valtonen kiteyttää.

Katso video osoitteessa
youtube.com/henkielama

Tiesitkö?

Jekyll ja Hyde on tarina hyvästä ja pahasta

Jyväskylän kaupunginteatterin syksyn kauhuromanttinen Jekyll & Hyde -musikaali käsittelee suuria teemoja.

Tarinassa kysytään, mikä erottaa hyvän pahasta, moraalien tekopyhydestä, himon rakkaudesta?

Näytelmän pohjana on Robert Louis Stevensenin 1800-luvun loppupuolella kirjoittama klassikko Tohtori Jekyll ja Mr. Hyde.

Plenoisromaanin tarinan innoittamana on vuosien saatossa syntynyt toista sataa elokuvaa ja teatteriesitystä.

Kenkäkaupassa

Kolme kaverusta vertailee kenkiään. Kiilto on kulunut, kannat lintassa, nauhat rispaantuneet, pohjan kuviointi jo ihan sakkorajalla. Kenkäkauppaan on mentävä, to-teavat Usko, Toivo ja Rakkaus. Paljon on kengillä taas edellisen vaihdon jälkeen kävelty. Usko on pysähdellyt jututtamaan puistonpenkille kuukahtanutta huumeidenkäyttäjää. Toivo on saapastellut viikonloppuisin puistoissa, joissa nuoret tapaavat kokoontua. Rakkaus vaihtoi omat kenkensä kerjäläisen varvassandaaleihin.

Kenkien hankinta on kaveruksille aina yhtä tuskaisaa. Usko, Toivo ja Rakkaus ovat tallanneet maaplaneettaa tuhansia vuosia, ja kenkämallit ovat vaihdelleet tuohivirsuista ja nahkakurpposista kosteutta hylkiviin vaelluskenkiin, jotka ovat enemmän tiedettä kuin teollisuustuotantoa. Hirveitä paikkoja on tullut nähdyksi, muun muassa keskitysleirit, joissa vangeilta otettiin kengät jalasta ja lähetettiin parempaan käyttöön parempiin jalkoihin. Siellä oli Toivokin jo tovin aikaa kengätönä. Ihanissakin paikoissa on kenkiä kulutettu. Kuten häitä tanssittu – ja häihin pitää jalkineet muodistaa, käyttää suutarilla tai vähintään nyt kiillottaa.

Mikä on tärkein valintakriteeri? Olisihan se kiva, että kengät olisivat tyylikkäät, jopa muodikkaat. Mutta toisaalta niillä pitäisi päästä paikkoihin, joissa rapa rois-kuu ja savi löllyy. Usko, Toivo ja Rakkaus ovat liikkeellä säällä kuin säällä – pitäisikö ostaakin kahdet kengät samalla kertaa? Ja kun pitää muistaa sekin etiikka ja moraalii. Usko, Toivo ja Rakkaus eivät halua ostaa hikipajoissa valmistettuja kenkiä, joiden liimanhaju sairastuttaa ompelijat, ja joita tehdään nälkärakalla.

Kenkiä soveltavat kaverukset kuittailevat toisilleen. – Hätäkos se sinulla, Usko. Ainoa ongelma on, että nyö-rität kenkäsi vähän liian tiukalle, niin että ei varpaissa veri kierrä. No vitsi vitsi. Pipohan se sulla kiristää. – Ostapa Toivo tosi kestävät kengät, kun ne sanoo, että viimeisenä kuolee Toivo. – Mutta suurin meistä on Rakkaus. Löytyykö kaupan varastosta tarpeeksi isoja kenkiä sulle?

Kenkäkaupan myyjä hallitsi hommansa. Jokainen sai kengät, jotka jalassa voi mennä maanjäristysalueelle, tulvan ja mutavyöryjen vaivaamille seuduille. Ja kun niistä harjaa pölyt ja kiillottaa päällimateriaalin, niistä su-keutuu edustuskengät myös ihmisten iloihliin. Niin läh-tivät kenkäkaupasta nämä kolme – Usko, Toivo ja Rak-kaus, mutta suurimmat kengät heistä osti Rakkaus.

Kaarina Heiskanen
tiedottaja
Jyväskylän seurakunta

Tänään rukoilen

Syksyn luonnosta kiitos

Tänään kiitan kauniista, värikkästä syyspäivästä. Kiitan auringosta, joka paistaa kaikille.

Kiitos että saan tänäänkin ulkoilla yhdessä ystävän kanssa.

nainen 57

Murhia, rakkautta ja mustasukkaisuutta

Jyväskylän paikannimien taustalla on monia tarinoita. Henkirikosten lisäksi paikkoja on nimetty vanhojen tilojen mukaan. Monella nimellä on myös kirkolliset juuret.

JANNE KÖNÖNEN teksti
HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN kuvat

Murhasivatko venäläiset Korpilahdella papin ja piiloutuivatko rakastavaiset Laajavuoressa Pirunluolaan?

Jyväskylän kaupungin verkkosivujen karttapalvelu on mainio tapa bongaila nimestöä ympäri kaupunkia. Vaikka suurin osa nimestä on maallista perintöä, löytyy kartalta yllättävän monta kristillisyyteen, kirkkoon tai ylipäänsä uskonnollisuuteen viittaavaa paikkaa tai katu.

Osa nimestä on taustaltaan hyvin vanhoja. Joihinkin niistä liittyy tarina, joka on säilynyt useiden sukupolvien ajan nykypäivään.

Monet Jyväskylän kaupungin osat on Keski-Suomen museon arkeologi **Mikka Kumpulaisen** mukaan nimetty vanhojen tilojen perusteella, kuten Mattilanpelto (Mattilan tila), Mäki-Matti (Mäki-Matin torppa) ja Savela (Savelan torppa).

Kristilliseltä kuulostavaa Ristikivellä on paikallishistorian tutkimuksessa aiemmin luultu muinaiseksi kristilliseksi hautapaikaksi, mutta nimen takaa paljastuu Kumpulaisen mukaan ei-uskonnollinen tausta.

– Ristikivi nimi viittaa tuolla alueella olleeseen rajakiveen, eli sillä ei ole tekemistä kristinuskon kanssa.

Humoristinen Kukkumäki kertoo puolestaan käkien äännelleen alueella huomiota herättävästi.

Kirkko-alkuisia kadun- tai paikannimiä Jyväskylästäkin löytyy monta.

Monista suurista kaupungeista löytyy Kirkkokatu, joka kulkee keskustassa kaupungin pääkirkon vieritse. Jyväskylän Kaupunginkirkko ei kuitenkaan ole poikunut nimeä kadulle, vaan Jyväskylän ainoa Kirkkokatu löytyy Tikkakoskelta.

Aiemmin Jyväskylän ortodoksisikirkon takana Taulumäellä oli Kirkkotie, mutta kuntien yhdistyttyä vuonna 2009 Vaajakoskella sijainnut samanniminen katu säilytti nimensä ja Taulumäen Kirkkotie vaihdettiin Kuntalantieksi. Säynätsalon puolella Kirkkotie vaihtui sekin kuntaliitosten melskeissä edelleen perikristilliseksi Saarnatieksi.

Kirkkopolku ja Kirkkolahdentie löytyvät puolestaan Korpilahden Kirkonmäeltä, Kirkkolahden rannalta. Pienestä Kuusjärvestä Saukolan ja Vesangan väliltä kaupungin karttapalvelu hahmottaa myös kaksi saarta, Kirkkosaares.

Korpilahdelta löytyy kirkollinen nimitarina, joka vie satojen vuosien ta. Muistitieto kertoo Ison-

vihan aikaisen tapahtuman antaneen aineksia useammallekin paikannimelle.

Moksin kylällä liikkuvan tarinan mukaan Jämsästä lähti 1700-luvun alussa ”vainolaisia” eli venäläisiä pakoon pappi, joka otti paikoreissulle mukaan koiransa.

Pappi saapui Korpilahdelle Moksin kylään ja asettui piilopirttiin erään järven taakse. Sieltä hän toimitteli paikallisille joitain virkatehtäviä. Viimeisen virkaan liittyvän tehtävän hän teki talossa, joka sai sen mukaan nimekseen Virkamäki.

Venäläiset saivat selville, mihin suuntaan pappi oli paennut. Pappi sai vihiä takaa-ajajista ja lähti taas pakoon. Koiriaan hän ei enää ehtinyt ottaa mukaansa. Vainoojien saavuttua piilopirtin lähelle koirien haukunta paljasti paikan. Kun pappia ei tavoitettu, tappoivat vihulaiset koirat järven jäälle. Järveä alettiin kutsua Koirajärveksi.

Tarinan mukaan takaa-ajajat saavuttivat papin muutaman kilometrin päässä olevaa järveä ylittämästä. Pappi surmattiin jäällä ja ruumis työnnettiin avantoon. Järvi sai nimekseen Surkee, jolla se edelleen tunnetaan.

Möyhemmin vainolaiset osuivat Moksin taloon. Siellä oli peijaiset

” Ruumis työnnettiin avantoon.

menossa. Vainolaisille juotettiin sahtia, kunnes he olivat humaltuneet siinä määrin, että moksilaismiehet olivat onnistuneet ottamaan heidät hengiltä. Ruumiit he hautasivat Moksinjärvestä olleeseen saareen. Saarta kutsutaan Kallosaareksi.

Muistitietojen mukaan saaresta löytyi paljon möyhemmin kesämökkkiä rakennettaessa luujäämiä. Tarinasta on Moksin liikkeellä eri versioita, sillä jotkut arvelevat takaa-ajetun olleen venäläisen kauppiaan.

Toisaalta Moksin kulkee myös huhu kauppiassurmasta, mutta hänet olisi tarinan mukaan tapettu Niittyahon ja Kauppiilan välisen ojan varrella. Ojaa kutsutaan Rysäojaksi.

Jyväskylän ainoa Pappilantie on Säynätsalossa, mutta muutoin pappila leimaa sanana vahvasti Palokkaa. Pappilanjärvi, Pappilanjokien ja Pappilanjoki muistuttavat vanhasta Jokelan pappilasta, joka oli aikanaan Keski-Suomen suurimpia.

Palokkajärvelle näkyneellä pappilalla oli omistuksessaan muhkeat

viljelysmaat, suuri määrä metsää ja iso puutarha. Sitä asuttivat entisen Jyväskylän maaseurakunnan kirkkoherrat perheineen ja palvelusväkineen. Rakennus kuitenkin purettiin ja uusi pappila rakentui paikalle 1960-luvun alussa.

Vanhan pappilan tarinasta muistuttavat tänään myös nykyisen Palokan kirkon lähellä sijaitsevat Rovastintie, Rovastinpolku ja Papinpolku.

Karttapalvelu ilmoittaa Ristonmaalta löytyvän raamatullisilta kuulostavat kadut Aatami ja Eeva. Elina Panttila kertoo pro gradu –työssään Jyväskylän paikannimet (2008), etteivät kadun varsinaiset esikuvat kuitenkaan ole *Raamatun* luomiskertomuksen henkilöt.

Jyväskylän kaupungin nimestötoimikunta näet nimesi 1980-luvulla Ristonmaalla katuja alueella ennen maata omistaneen Lahden talon entisten isäntien ja emäntien mukaan.

Toki Lahden talon isäntäpariskunnan nimet sinällään juontavat juurensa Isoon Kirjaan.

Laajavuoren Pirunluola kätkee sen sijaan tarinan, aivan kuten Korpilahden Moksin.

Hotelli Laajavuoren alapuolella sijaitsevan luolaston katosta kerrotaan löydetyn piirrettyjä, ristin tapaisia kuvioita, jotka kuitenkin ajan saatossa ovat sotkeutuneet muihin luolastoon rustattuihin puumerkkeihin.

Tarinan mukaan osa puumerkeistä voi olla rakastavien jälkeensä jättämiä. Mustasukkaisen talonisännän kerrotaan 1500-luvulla häätäneen toisiinsa rakastuneen miehen ja naisen sisään luolaan ja vierittäneen sen suulle ison kiven.

Isäntä ei tiennyt että luolasto oli rakastavaisille kuitenkin hyvin tuttu ja niinpä pari pakeni luolan perältä löytyneen käytävän kautta takaisin vapauteen.

Nykyään hotelli Laajavuoren alapuolella voi ihastella jylhää kallioseinämää. Seinämän reunalla tuoksuu kloori. Pirunluola on niin pahasti romahtanut kasaan, ettei sen sisälle enää pääse.

Telkien taa piru joutaa Jyväskylässäkkin.

Jutun lähteinä on käytetty myös korpilahteleisten haastatteluja sekä Piia Kaskisen teosta Pirunmaa pellon reunalla – Kortepohjan tarina (2002).

Moksin kylällä moni paikka on saanut nimensä historiallisesta tapahtumasta. Vainolaiset eli venäläiset jahtasivat 1700-luvun alussa Isonvihan aikaan Moksin pappia, jonka koirat tapettiin järven jäälle. Tapahtuman jälkeen järveä alettiin kutsua Koirajärveksi.

Papin koirat tappaneet venäläiset saavuttivat papin toisen järven jäällä ja tappoivat hänet sinne. Järven nimeksi tuli Surkee.

Venäläiset työnsivät surmaamansa papin avantoon. Paikalliset juottivat venäläiset humalaan ja surmasivat heidät. Ruumiit vietiin Moksinjärven Kallosaareen.

Palokassa on runsaasti kirkollisia paikannimiä.

Moni Palokan paikannimi on saanut alkunsa Jokelan pappilasta, joka oli aikoinaan Keski-Suomen suurimpia.

Pappilanjärvi on yksi Palokan pappila-alkuisista paikannimistä.

Hotelli Laajavuoren alapuolella on kallioseinämä, jossa on Pirunluola. Mustasukkainen isäntä telkesi rakastuneen parin luolaan 1500-luvulla.

Mistä on nettivihaaja tehty?

Nettiviha on kasvanut uusiin mittoihin. Media on sulkenut kommenttipalstojaan ja vihapuheista tehtyt rikosilmoitukset lisääntyvät. Mikä meitä vaivaa?

■ SAKARI SARKIMAA teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Keskustelukulttuurista on tullut Suomessa räjähdysherkkä ruuti-tyyny. Nettiraivo ei aina jää virtuaaliseksi verkon sisään. Tutkimusten mukaan uhkailu ja painostus muuttavat ihmisten toimintaa. Ilmaisunvapaus kapenee, kun pelko suurenee ja viha kasvaa.

Keuruulaista kunnanvaltuutettua **Millä Rautasta** (kesk.) sekä hänen perheettään ja yritystään uhkailtiin, kun hän puolusti pakolaisten vastaanottokeskusta. Rautasen mukaan aggressiivinen uhkailu jopa muutti valtuutettujen äänestyskäyttäytymistä. Samankaltaista kiivailua on käyty muun muassa Äänekoskella ja monilla muilla paikkakunnilla.

Vihapuhe tuottaa myös vasta-vaikutuksia. Kun vierasmaalaisia tai toisenlaisia vastustetaan,

myös heidän tukemisensa kasvaa nopeasti.

Kansanedustaja (vas.) ja yhteiskuntatieteiden tohtori Anna Kontula on saanut paljon vihakommentteja ja tappouhkauksia sosiaalisessa mediassa. Kannustavia kommentteja on silti tullut vihaviestejä enemmän.

– Kirjoittajat ovat enimmäkseen keski-ikäisiä ja vähän koulutettuja miehiä, Kontula kertoo.

Naisia pilkataan ja uhataan Suomessa enemmän ja rankemmin kuin miehiä. Naisten saamat vihaviestit voivat sisältää rankkaa väkivaltaa, kuten raiskausfantasioita tai silpomistoiveita.

Kontula on julkaissut ajoittain häntä sosiaalisessa mediassa uhkailleiden nimiä Facebook-seinällään.

– Tämän jälkeen olen saanut yleensä olla pari kuukautta rau-

hasa.

Hän arvelee, että moni kokeemattomampi ottaa vihapuheet raskaasti. Tutkijat voivat hänen mukaansa karttaa aiheita, joista voi odottaa saavansa viharyöpyn niskaansa.

” Naiset saavat miehiä enemmän ja rajumpaa vihapostia.

Tampereen yliopistossa tehdyn *Vihapuhe sananvapautta kaventamassa* -tutkimuksen mukaan monet kokevat vihapuheen kaventavan sananvapautta koko yhteiskunnassa.

Uskonto aiheuttaa Kontulan mu-

kaan paljon kovasanaista vihaa. Hänen mukaansa sitä tuottavat niin uskovaiset kuin uskonnottomatkin. Hartaat uskovaiset panevat törkeät tekstinsä usein Jumalan suuhun – helvetin lieskoilla uhaten.

– He ovat usein iäkkäitä ihmisiä, jotka lähettävät paperipostia. Usein viesti on, että minä jotenkin pilaisin heidän uskoaan.

Kontula tunnetaan paitsi yhteiskunnallisesta toiminnastaan, myös uskonnollisista kirjoituksistaan. Hän julkaisi vuonna 2012 kirjan uskosta ja uskonnosta, *Mistä ei voi puhua*.

Kontula arvioi, että vihaviestejä tuottavat ne netin makuun päässeet, jotka eivät aiemmin ole saaneet ääntään esille.

– Panen toivoni nuoriin ja uskon, että ajan oloon nettikäytös muuttuu heidän mukanaan parempaan suuntaan.

Käytännössä vihapuhe on jo vihateko, sillä sanat ovat teoksi muuttuneita ajatuksia. Soppaa kiehuttaa myös toimitettu media. Lehdistö tarttuu kohujuttuihin, koska ne lisäävät myyntiä, klikkauksia ja ilmoitustuloja. Tampereen yliopiston tutkimuksessa journalismia arvosteltiin sen tavasta hyödyntää ja toistaa verkkokeskustelujen aggressiivisia ilmauksia.

Anna Kontulan mukaan on täysin selvää, että rasismia hyväksyvä kirjoittelu johtaa siihen, että rasismi lisääntyy myös käytännön arjessa.

Vihamielisten joukko on pieni, mutta kuuluva vähemmistö kansasta. Rakentava keskustelu ja myötätunnon aloitteet kuitenkin nostavat myös päätään vihan viidakosta. Siitä kertoo muun muassa turvapaikanhakijoiden saama apu.

Vihaajalla on murentunut itsetunto

■ SAKARI SARKIMAA teksti

Terapeutti **Tommy Hellsten** pohtii, että nettipalstat ovat vihan lietsojille kuin ryyppyremmi. Molemista tiputetaan entisiä kavereita pois ja jäljelle jäävät samanmieliset, jotka tukevat tekijää.

Vihaa lietsova yrittää uhon avulla rakentaa minuuttaan ja osoittaa erinomaisuuttaan.

– Nettiraivoa levittävien itsetuntemus on heikko. Yrittämällä polkea muita alas ja nousemalla heidän päälleen he yrittävät kasvaa suuremmiksi. Tosiasiassa he pienenevät entisestään, koska eivät kohtaa itseään, Hellsten selittää.

Vihapuhe ja tyytymättömyys kul-

kevat käsi kädessä, katsoo turkulainen tutkijatohtori **Matti Näsi**. Näsi sanoo, että vihapuheen tuottaja haluaa valtaa ja hallita muita. Näsin mukaan Suomessa puolet nuorista on havainnut nettivihaa, mutta silti vain viisi prosenttia tuottaa vihaviestejä.

Myös Näsin mukaan halventava viestintä kohdistuu useimmiten uskoon, etnisyyteen ja sukupuoleen. Ulkonäkö ja seksuaalinen suuntautuneisuus ovat muita kärkiaiheita.

Näsi toteaa, että viha-aineiston määrä on tuplaantunut nopeasti ja aineisto on tullut raaemmaksi. Tekstejä tehostetaan jopa vihaviideoilla. Silti Kontulan tavoin Näsikään ei ole toivoton. Hän

uskoo, että ennen pitkää törkyaineistoon kyllästytään.

Hellstenin mielestä myös suvaitsevaisuutta korostavat mielenosoitukset voivat muuttua omahyväisyyden temmellyskentäksi. Mutta ne voivat olla myös ensiaskeleita hyviä tekoja.

– Vasta se voi muuttaa jotain, jos omahyväisyys muuttuu hyvydeksi. Jos oikeasti teet jotain pakolaisten eteen, luot kontaktin, kohtaat ja autat, se on erilainen teko kuin vain mielenosoitus, Hellsten miettii. Hellsten sa-

noo, että nettivihan taustalla on isompi asia kuin lama, työttömyys, leikkaukset tai edes pakolaisto.

” Hyväksyntää haetaan nettiryhmistä vaikka muita vihaamalla.

– Kun ihmisillä ei ole toimivaa lähiyhteisöä, jossa peilata itseään, he kiinnittyvät omamielistensä nettiryhmiin. Hyväksyntää haetaan nettiryhmistä vaikka muita vihaamalla. Siinä ihminen tuntee

pätevänsä, Hellsten pohtii.

– Jos kirjoittajaa on aiemmin mitätöity ja hän on alistunut siihen reagoimatta, se on kuin keräisi ruutia kellariinsa. Jonain päivänä ruutivarasto on niin iso, että se purkautuu vihakanavia pitkin, Hellsten pohtii.

Monen vihanlietsojan identiteetti on murentunut aikojen saatossa, terapeutti miettii.

– Se näkyy siinä, että arkielämässä he ovat usein arkoja, ja räyhäävät vain turvallisen netin suojasta. Silloin ihminen ei kohtaa itseään, eikä voi muuttua. Onneksi tämä on kuitenkin pieni vähemmistö. Ja vain hyvin sairailta ihmisillä vihapuhe muuttuu vihateoiksi, kuten koulusurmaajilla.

**LAKIASIAINTOIMISTO
VARATUOMARI
RIITTA KIVELÄ**
p. 0500 545 689, 014 645 234
Vapaudenkatu 40-42 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivela.fi

- perunkirjoitukset • kaupat
- lahjat • testamentit ym. lakiasianne
- palvelua myös kotikäynteinä

Juhlan Päikä
**Pito- ja juhlapalvelu
PUNAINEN PIRTTI**
Ilmarisenkatu 20, 40100 Jyväskylä
p. (014) 378 1802 www.punainenpirtti.fi

Kukitamme elämäsi juhlat

HAUTAJAISET
RISTIAISET
VALMISTUJAISET
RIPPIJUHLAT
SYNTYMÄPÄIVÄT
YRITYSTILAISUUDET
HÄÄT

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
www.viherlandia.fi
Puh. 010 617 1932
leikko@viherlandia.fi

Kiinteä verkko 8,35 snt/puh. + 6,00 snt/min.
Matkaviestinverkko 8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min.

Ruoka-apua tarvitaan yhä enemmän

SIRPA KOIVISTO
teksti ja kuva

Tikkakosken kirkolla on alkamassa torstaiamun hartaus. **Pentti Vilpunahon** pitämän hartaushetken jälkeen väki siirtyy seurakuntasalin puolelle, jossa tarjolla on puuroa sekä voileipiä kahvin ja teen kera – kuten jokaisena torstaiamuna.

Tällä kertaa paikalla on tavanomaista enemmän väkeä, sillä nyt on jaossa myös pientä ruoka-apua kotiin viemiseksi.

Työntekijöitä kirkolla ei näy, sillä torstaiamun järjestelyistä vastaavat aluseurakunnan innokkaat vapaaehtoiset.

Tikkakosken aluseurakunta on jo pitkään tehnyt yhteistyötä paikallisen S-marketin kanssa. Tarjolla olevat tuotteet haetaan kirkolle jaettavaksi kahden viikon välein.

– Yhteistyö aluseurakunnan kanssa on toiminut hyvin, S-marketin markettipäällikkö **Petri Ahapainen** toteaa.

Torstaiamuna jaossa on pääasiassa leipomotuotteita, mutta juhlapyyhiä, kuten jouluna ja pääsiäisenä, marketilla on mahdollisuus antaa pois ruokatavaraa huomattavasti enemmän.

– Kaikki ne tuotteet, joiden parasta ennen -päiväys umpeutuu ennen seuraavaa kaupan aukioloa, voidaan lahjoittaa pois. Kysyntää tällaisille tuotteille on varsinkin jouluna, Ahapainen kertoo.

Tuotteiden lajittelusta ja jakamisesta huolehtivat jouluaattona, ja muidenkin suurempien juhlapyyhiä, aluseurakunnan vapaaehtoiset miehet.

– Vapaaehtoisrinkiin kuuluu kymmenkunta miestä, toimintaa aktiivisesti osallistuvaa **Tapani Kalenius** kertoo.

Kaleniukselle vapaaehtoisena toimiminen on luonnollinen tapa auttaa lähimmäisiä.

– Yritän tässä hetkessä täyttää oman pienen paikkani. Avuntarvitsijoita on paljon, joten tekemistä riittää.

Torstaisin aamupalalla käy keskimäärin parikymmentä ihmistä. Joka toinen viikko määrä lähes tuplaantuu, sillä ylimääräiset ruoka-avustukset ovat monelle tärkeä lisäapu.

– Kävijämäärä huomioiden tarvetta tällaiselle toiminnalle on. Yllättävän paljon joukossa on myös nuoria, jotka ovat taloudellisesti tiukoilla, Kalenius toteaa.

Suurin osa tulijoista on niitä, jotka käyvät aamupalalla säännöllisesti. Yksi heistä on **Pirkko Nieminen**, joka poikkeaa aamupalalla lähes viikoittain. Puoron ja kahvin lomassa on mukava vaihtaa kuulumisia tuttujen kanssa.

– Tulen mielelläni, jos vain pääsen ja jaksan lähteä. Kirkolla on aina mukava käydä muutenkin, Nieminen huomauttaa.

Miesten hoitaessa ruuanjakelun naiset häärivät keittiössä valmistellessa aamupalaa. Siniset t-paidat paljastavat, että naiset ovat ”työtupalaisia” eli osallistuvat myös diakonian ja lähetysten Työtuvan toimintaan.

– Meillä on tälläin niin hauskaa yhdessä, **Gunilla Ranta** kehuu. Ranta on paikalla torstaiamuissa niin usein kuin mahdollista.

– Kirkko antaa minulle niin paljon, että haluan olla mukana auttamassa.

▶ Torstaiamun hartaus ja aamupala joka viikko Tikkakosken kirkolla klo 10. Tilaisuus on kaikille avoin.

Tauno Wasenius (vas.), Pentti Vilpunaho ja Saul Viinikainen kuuluvat Tikkakosken aluseurakunnan miesten vapaaehtoisrinkiin.

KUA tukee tiedotuskampanjaa vastaanottokeskuksissa

KIRKON ULKOMAANAPU teksti

Uusissa vastaanottokeskuksissa sekä uusilla työntekijöillä että turvapaikanhakijoilla on suuri tiedon tarve. Kirkon Ulkomaanapu on myöntänyt Pakolaisneuvontaa ry:lle 20 000 euron tuen. Summa on tarkoitettu turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksiin suunnattavaan tiedotus- ja koulutuskampanjaan.

– On tärkeää, että turvapaikanhakijat saavat tietoa heitä koskevasta oikeuksista ja velvollisuuksista, ja että heitä voidaan auttaa lainopillisissa kysymyksissä asianmukaisesti. Kirkon Ulkomaanapu tukee pakolaisia erityisesti lähtömaissa, mutta tässä poikkeuksellisessa tilanteessa Ulkomaanapu haluaa lisätä Pakolaisneuvonnan resursseja äkillisesti muuttuneessa

tilanteessa, Kirkon Ulkomaanavun kansainvälisen työn johtaja **Tomi Järvinen** sanoo.

Uusia vastaanottokeskuksia on perustettu viikoittain, ja niihin on rekrytoitu paljon uusia työntekijöitä.

Pakolaisneuvonta suunnittelee ja toteuttaa tiedotus- ja koulutuskampanjan vastaanottokeskuksiin. Koulutus suunnataan vastaanottokeskuksen työntekijöille ja informaatiotilaisuudet turvapaikanhakijoille. Koulutusta tarjotaan turvapaikkamenettelyn perusteista sekä turvapaikanhakijoiden oikeudesta oikeudelliseen neuvontaan. Eritystä huomiota kiinnitetään haavoittuviin ryhmiin, kuten naisiin, lapsiin ja traumasoituneisiin henkilöihin.

Informaatiotilaisuuksissa turvapaikanhakijoille kerrotaan perus-

tietoja turvapaikkamenettelystä ja hakijan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Kirkon Ulkomaanapu kuuluu Pakolaisneuvonta ry:n perustajajäseniin. Pakolaisneuvonta on kansalaisjärjestö, joka tarjoaa oikeudellista apua ja neuvontaa Suomeen tuleville turvapaikanhakijoille, pakolaisille ja muille ulkomaalaisille sekä toimii heidän oikeusturvansa parantamiseksi Suomessa ja muualla Euroopassa.

Kirkon Ulkomaanapu on auttanut Eurooppaan paenneita ihmisiä myös Unkarissa, Serbiassa ja Kreikassa toimivien kumppaneidensa kautta. Tuella toimitetaan puhdasta vettä, hygieniatarvikkeita, käymälöitä, suihkuja, petivaatteita, huopia sekä talvivaatteita. Lisäksi tarjotaan psykososiaalista tukea.

Valio-myrsky lisäsi hautausmaiden syyskiireitä

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Vaikka viime perjantain Valio-myrsky ei aiheuttanut mainittavia aineellisia vahinkoja Jyväskylän hautausmailla, jätti se jälkeensä huomattavan määrän katkenneita oksia, lehtiä ja neulasia. Niitä on siivottu hautausmailla koko viikko.

Myrsky lisäsi myös seurakunnan kausityöntekijöiden syysurakkaa. Aikaisemmista vuosista poiketen loppusiivouksella olisi ollut ilman myrskyäkin kiire, sillä kausityöntekijöiden hoitotyöt päättyivät sää-

tösyistä kuluneeseen viikkoon. Aikaisemmin hoitotöitä on jatkettu lokakuussa pari viikkoa kauemmin.

– Nyt maassa olevat puiden lehdet ja neulasit jäävät tänä syksynä maahan. Ensi keväänä yleisalueiden siivousurakka tulee olemaan normaalia mittavampi, seurakunnan ylipuutarhuri **Olavi Kivi** toteaa.

Kesäajan vesipisteet on nyt suljettu ja verkostot on tyhjennetty talven ajaksi. Haudoilla käyvien omaisten on hyvä varata vettä mukaansa, jos sitä tarvitaan kasteluun.

Kausityöntekijä Elisa Saukko leikkasi Vanhan hautausmaan nurmikkoa tiistaiaamuna. Kausityöntekijät lopettivat työnsä kuluvalle viikolla.

Jyväskylässä hörpittää edelleen Reilua kahvia

KAARINA HEISKANEN,
REILU KAUPPA teksti
REILU KAUPPA kuva

Seurakunta päätti jatkaa edelleen Reilun kaupan seurakuntana. FairTrade-sertifikaatti on uudistettu vuosille 2015–2018.

Reilua kahvia ja reilua teetä sekä Reilun kaupan kukkia, ne ovat Jyväskylän seurakunnan Reilun kaupan suosituimmat tuotteet. Lehtisaaren kioskiin ja Koivunien leirikeskuksen kioskimyynti-

sä on Reilun kaupan makeisia.

Suomalaiset ovat kahvinkittajia. Viime vuonna joimme Reilun kaupan kahvia 931 000 kiloa. Se on reilu prosentti kaikesta Suomessa myydystä kahvista. Parantamisen varaa siis on – ja tarvetta.

Reilu kauppa ry haastaa suomalaiset järjestämään Reilun kaupan viikolla Reiluja kahvitaukoja työpaikoillaan. Reilu kauppa ry laskee yhteen kampanjan aikana ilmoitettujen kahvikupillisten vai-

kutuksen, eli kuinka monta viljelijää juotujen Reilujen kahvitaukojen kahveilla työllistetään.

Kahvia viljellään yli 70 maassa. Yli puolet kahvista tuotetaan Brasiliassa, Vietnamsissa ja Kolumbiassa. Kahvinviljely elättää 25 miljoonaa ihmistä. Heistä kaksi prosenttia tuottaa Reilun kaupan kahvia. Kaikista kahvinviljelijöistä yli 70 prosenttia on pienviljelijöitä, joiden tilat ovat alle kymmenen hehtaaria. Reilun kaupan kahvin kriteerit on suunnattu ainoastaan heille.

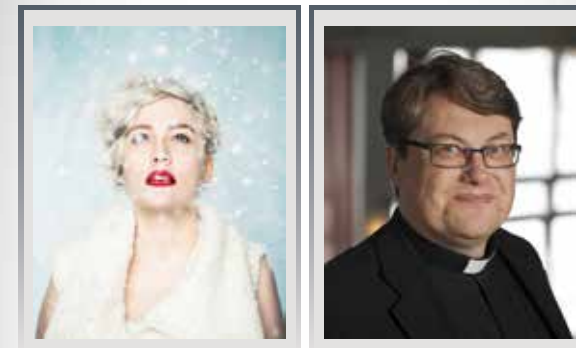
Kahvinviljelyssä ei tarvita monia koneita, mutta sitäkin enemmän työvoimaa puiden istutukseen, kirkemiseen ja sadonkorjuuseen. Viljelijöiden saamaa Reilun kaupan kahvia käytetään tuotannon parantamiseen, erilaisiin koneisiin, koulujen rakentamiseen, opettajien palkkoihin ja koulutarvikkeiden ostamiseen.

Maailmassa juodaan noin 1,6 miljardia kuppia kahvia päivässä. Kahvinkulutus on lähes kaksinkertaistunut viimeisen 40 vuoden aikana. Vuosittain Reilun kaupan kahvia myydään yli 140 miljoonaa kiloa. Määrä on kasvussa: se on neljä prosenttia kaikesta myydystä kahvista

▶ Reilun kaupan viikko
19.–25.10.

Sana elämään

24.10. klo 18
Taulumäen
kirkossa

"Usko tai älä"

Laulaja-lauluntekijä Jippu & hartauskirjailija Juha Vähäsarja

Illassa mukana myös Arto Viitala, Jukka Hassinen, Aino Viitanen ja Osma Väättäinen

Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja esirukoukseen

Lämpimästi tervetuloa!

Jyväskylän seurakunta

Kirkkovaltuuston kokous

Jyväskylän seurakunnan kirkkovaltuuston kokous pidetään Sääntäsalon seurakuntakodilla, Saarnatie 1, maanantaina 19.10.2015 klo 18.30. Kokous on avoin yleisölle.

Jyväskylän seurakunta

KIRPPUTORI Auta Pakolaista

TO 22.10
KLO 15-19

ASEMA-AUKION ENTISEN
INTERSPORTIN TILOISSA
JA ASEMAN
PYSÄKILLÄ

TULE OSTOKSILLE TAI
MYYMÄÄN PAKOLAISTEN
AUTTAMISEKSI

Tule myymään tai lahjoita hyväkuntoista tavaraa Lahjoitustavaroiden vastaanotto Cygnaeuskatu 8:n tiloissa 19.10. klo 9-15 tai Aseman Pysäkillä 22.10. klo 12 alkaen tai erikseen sovittaessa.

Auta Pakolaista -kahvia Aseman Pysäkillä. Tapahtuman tuotto Euroopan pakolaisten auttamiseksi Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Tuija-Piia Uusikylä, tuija@seurakunta.fi, 050 340 9899 tai diakonia@seurakunta.fi, aino@seurakunta.fi, 050 545 1008

Jyväskylän seurakunta

Elämää verkossa!

www.jyvaskylanseurakunta.fi

PALVELEVA PUHELIN
01019 0071
evl.fi/palvelevanetti

Palveleva puhelin

Keskusteluapua nimettömänä

ja luottamuksellisesti.

Päivystys numerosta 01019 0071

su-to klo 18–01 ja

pe-la klo 18–03.

Viserrämme
Twitterissä tilillä
@Henkielämä

Tapahtumat

9.10.–23.10.

Syntymäpäiväjuhlia

JUHLAMESSU JA JUHLAKAHVIT KESKUSTASSA

■ Keskustan alue seurakunnan syntymäpäiväjuhla vietetään sunnuntaina 15.11. Tilaisuus alkaa juhlamessulla Kaupunginkirkossa ja jatkuu juhlahakveilla Vanhassa pappilassa (Vapaudenkatu 26). Kutsumme Sinua Keskustan alue seurakuntalainen, joka täyttää 70, 80, 85, 90 tai sitä enemmän syys-, loka-, marras- tai joulukuussa 2015. Messuun ja kahveille voi ottaa mukaan puolison tai läheisen. Tarjoilun vuoksi ilmoittautumiset perjantaihin 6.11. mennessä: aluesihtööri Kaisa Tuomi 040 535 0492, diakoni Auni Pelkonen 050 549 7001 tai diakonissa Lea Pietiläinen 050 549 7027.

IKÄIHMIEN SYNTYMÄPÄIVÄT KUOKKALASSA

■ Ikäihmisten syntymäpäiväjuhlia vietetään torstaina 26.11. klo 13–15 Kuokkalan kirkossa. Kutsumme juhlaan 70, 75, 80, 85, 90 ja sitä enemmän heinä–joulukuussa 2015 täyttäviä kuokkalalaisia. Voitte kutsua mukaan myös yhden läheisenne. Ilmoittautumiset 20.11. mennessä p. 050 549 7034 tai 050 549 7007.

Hiljaisuus hoitaa

HENKILÖKOHTAISESTI OHJATTU ARKIRETRIITTI

■ Retriitti on lauantaina 14.11. klo 9–19 ignatiaansen rukousperinteen hengessä, Vanhassa Pappilassa (Vapaudenkatu 26), Rukousmestikelyä Raamatun tekstin äärellä ja keskustelua henkilökohtaisen ohjaajan kanssa, hiljentymistä, lepoa, hengellisiä harjoitteita, messu sekä ruokailut (aamiainen, lounas, kahvi ja iltapala). Osallistumismaksu 20 e, opiskelijat ja työttömät 10 e. Ilmoittautumiset 28.10. mennessä jyvaskylanseurakunta.fi/Tapahtumat. Mahtuu 15. Osallistujiin otetaan yhteyttä ennen retiittiä sähköpostitse tai kirjeellä. Lisätietoja: pastori Minna Korhonen 050 523 4134. Järj. Kuokkalan ja Keskustan alue seurakunnat.

LEONARDO DA VINCIN KUVAT JOHDATTAVAT RETRIITTIIN

■ Pyhäinpäivän retiitti on 30.10.–1.11. Haapaniemen hiippakuntakartanossa, Kuortaneella. Aiheeseen johdattaa Anja Ghiselli. Retriitin ohjaa Helena Turja. Hinta on 187 €. Ilmoittautuminen 16.10. mennessä lapua.tuomiokapituli@evl.fi (mainitse: nimi ja yhteystiedot) tai Lapuan tuomiokapituli / Leena Hirvelä 020 7630 923.

HILJAISUUDEN HETKI

■ Kaupunginkirkossa voi hiljentyä perjantai-iltapäivisin. Parin tunnin mittaisia Hiljaisuuden hetkiä vietetään klo 12 alkaen Kaupunginkirkon tähtiäivaskaton alla.

KUOKKALAN ARKIRETRIITTI KESKIVIIKKOISIN

■ Hiljaisuuden ilta on keskiviikkona 14.10. klo 18 Kuokkalan kirkossa. Illassa on arkiretriitti, rauhallista musiikkia ja iltahartaus.

Tietoa turvapaikanhakijoista

INFOILTA HUHTASUOLLA

■ Turvapaikanhakijoiden määrä on yllättänyt suomalaiset. Huhtasuon kirkolla on tarjolla oikeaa ja ajantasaista tietoa teemasta. Informaatio- ja keskustelutilaisuus on torstaina 22.10. klo 18. Tilaisuudessa on mukana SPR:n, Jyvaskylän kaupungin, Jyvaskylän seurakunnan ja asukasyhdistyksen edustajia sekä muita Huhtasuon ja Lohikosken alueen toimijoita. Tilaisuus on tarkoitettu lähinnä Huhtasuon ja Lohikosken alueen asukkailla.

TAULUMÄEN KIRKKO

Messu su 11.10. klo 18, Korhonen, Tuominen, Väisänen.
Messu su 18.10. klo 18, Valtasaari.

HALSSILA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 11.10. klo 1 seurakuntakeskus, Koli, Salmela.
Leipäsunntai su 11.10. klo 16 seurakuntakeskus.
Raamatunopetuksen ja musiikin ilta ke 14.10. klo 18.30, seurakuntakeskus.
Messu su 18.10. klo 12 seurakuntakeskus, Siistonen, Vuorenoja.
Tulevaisuuden kirkko -luento ke 21.10. klo 18.30, Risto Ahonen, Tervonen.

Aasia ja Afrikka – uudet kristinuskon keskuks
Aasia ja Afrikka ovat kristinuskon kasvukeskuksia. Miten ne vaikuttavat Eurooppaan, sitä pohtii dosentti Risto Ahonen Tulevaisuuden kirkko -luenossa Halssilan kirkossa 21.10. klo 18.30.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapalvelus ma–ke klo 9–10.30, muuna aikana juha.halonen@evl.fi 050 549 7024

Lapsille ja perheille

Kerhot syyslokakuulla viikolla 42.
Päiväkerho 3–5vuotiaalle on tilaa. Ilm. Jaanalle 050 301 8233.
Toimintakerho 7–9v. tytöille ja pojille ma klo 17 seurakuntakeskus.
Avoim vauvaryhmä ma klo 9.30 seurakuntakeskus.
Perhekerho ke 21.10. klo 9.30 seurakuntakeskus.

Nuorille ja aikuisille

Aamurukous ja hiljentymishetki kirkko.
Raamattupiiri to 15.10. klo 17 seurakuntakeskus. Raamatun tutkistelua, keskustelua ja rukousta.
Torstaipaaminen to 15.10. klo 13 Halssilan seurakuntakeskus.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 11.10. klo 10, kirkko, Tervonen, Viuhko, Salmela. Messun jälkeen keittolounas ja medialetyhetilaisuus. Messun aikana lapsille pyhäkoulu.
Messu su 18.10. klo 10, kirkko, Siistonen, Vuorenoja.
Yhteinen ilta huhtasuolaisille ruokailun, yhdessäolon ja viikkomessun merkeissä ke 21.10. klo 17.
Raamattu- ja lähetysilta to 22.10. klo 18.30, Puhalainen, Tervonen, Keinänen.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapalvelus ti–ke klo 9–10.30, muuna aikana elina.vepsalainen@evl.fi 050 549 7005.
Torstaipaaminen to 15.10. klo 14, kirkko.

Lapsille ja perheille

Kerhot syyslokakuulla viikolla 42.
Pyhäkoulu su 11.10. klo 10 lasten kirkkotilassa.
Isien sähly ke klo 19 kirkko.
Ekavauvaryhmä ma 19.10. klo 14, kirkko. Ilm. Seijalle p. 050 323 5355.
Sählyä, pojat 3–4-luokat ma 19.10. klo 17 kirkko.
Kierrätyskarttelu ma 19.10. klo 17.30 kirkko. Kaikenikäisille avoin ja ilmainen.

Sählyä, pojat 5–6-luokat ma 19.10. klo 18.
Sählyä, pojat 7–8-luokat ma 19.10. klo 19.
Sählyä, pojat 1–2-luokat ti 20.10. klo 17.
Aikuisten käsityökerho ti 20.10. klo 18 kirkko. Makstun, voit tehdä omia tai ohjattuja askarteluita.
Perhekahvila ke 21.10. klo 9.30–11 kirkko. Kahvilan jälkeen perheillä mahdollisuus ilmaiseen puurolounaaseen.

Pikkukirkko ke 21.10. klo 9.30 kirkko. Pienten ja isojen hetki.

Nuorille ja aikuisille

Lentopallo to klo 15 kirkko, saunatilat II.
Naisten jumppa to klo 18–19, liikuntasali. Kaikenikäisille naisille jumppatunti, helppoa ja mukavaa!
Pietarin kiltä ti 20.10. klo 18, seurakuntasali. *Aikamiehen aamuvartio*, Markku Heinonen.
Isokoulutus ke 21.10. klo 17.30 kirkko.
Nuorten ilta ke 21.10. klo 18.30 kirkko, rippikoulusali.

KELJONKANGAS

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Piispan messu su 11.10. klo 10 Säynätälän kirkko, Väättäinen, Jurva, Asikainen, Tiisanen. Aluekappalainen Osmo Väättäisen virkaanasettaminen, piispa Simo Peura. Neulaset-kuoro. Messun jälkeen juhlahakvit seurakuntakodilla.
Yhteiskristillinen iltapäivä su 18.10. klo 16 Neulaskoti. Ekumeeninen lähetyspyhä. Timo Hakanen, Maire Liija. Musiikissa Johanna Emilia.
Toivon torstai to 22.10. klo 18.30 Neulaskoti. *Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon*, Esa Jurva. Musiikki Lauluryhmä Verso, joht. Tarja Erkkilä. Iltatee. Järj. Jyvaskylän srk, Suomen Raamattupiiri, Agricola opintokeskus.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapalvelus to klo 9–11 Neulaskoti, Pihkatie 4, tai ajanvarauksella 050 549 7015, elina.fuchs@evl.fi.
Diakonian ruokailu to klo 11–12.

Lapsille ja perheille

Pyhäkoulu su 18.10. klo 11 Neulaskotilla. Lasten oma hetki *Raamatun* sanoman äärellä ja yhdessä puuhailua. Tied. 050 340 0639, lapsityönohjaaja.
Vauvaryhmä ma 19.10. klo 9.30 Neulaskoti. Tied. 050 586 3056.
Taaperoryhmä ti 20.10. klo 9.30 Neulaskoti. Alle 2 v. lapsen vanhemman kanssa. Tied. 050 442 0198.
3-vuotiaiden synttär ke 21.10. klo 18 Neulaskoti. Tänä vuonna kolme vuotta täyttävät koko perheellä juhlimaan isovanhempien ja kummien kera!
Perhekerho ke 9.30 Neulaskoti.
Perhekerhon kirkkohetki pe 23.10. klo 9.30 Neulaskoti.

Mandoliini soi yhteiskristillisesti

Yhteiskristillistä iltapäivää ja ekumeenista lähetyspyhää vietetään Neulaskodissa 18.10. klo 16. Ohjelmavastuissa Timo Hakanen ja Maire Liija, musiikki Johanna Emilia eli Johanna Annala, laulu ja mandoliini, Juhana Annala, laulu ja kitara.

Nuorille ja aikuisille
Neulaskodin olohuone ti klo 13. Keljonkankaan yhteinen kokoonntumipaikka! Mukavaa juttuseuraa, mahdollisuus käsitöiden tekemiseen tai muuten vapaaseen yhdessäoloon kahvikupposen seurassa. Vapaa pääsy.
Lähetyspiiri ma 19.10. klo 13 Neulaskoti. Mukana Esa Jurva.
Nuorten itäkahvila pe 23.10. klo 17 Neulaskoti.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Rukoussanajumalanpalvelus su 11.10. klo 10–13 kirkko, Salminen, Lintunen. Keittolounas 5 € diakonian hyväksi. Jos tulee pelkkää kirkkokahveille, vapaaehtoinen maksu. Pyhäkoulu

Aamurukous ti klo 8 kirkko.
Hiljainen aamurukous to klo 8 kirkko .
Messu su 18.10. klo 10–13 kirkko, Vilkkio, Pitkanen, Lintunen. Kirkkokahvit. **Lähetysjärjestöiltä**. Kansanlähetys ke 21.10. klo 18 kirkko, past. Juho Hintikka. Iltatee ja tarjolla korppu.
Apua ja tukea tarvitseville
Diakonian palvelus. Ruokapankkise-

telit ilman ajanvarausta to klo 12–13, kirkko. Muissa asioissa ajanvaraus diakoniatyöntekijälle: suvi.leppapuuisto@evl.fi 050 549 7008, heidi.kallio@evl.fi 050 549 7032, ainooleena.laitinen@evl.fi 050 549 7006.

Nasta homma – kurvaa kirkolle renkaanvaihtoon

Vaihdata talvirenkaat Keltinmäen kirkolla lauantaina 24.10. klo 10–14. Voit maksaa työstä haluamasi summan, joka käytetään oman alue seurakunnan diakoniatyön jouluvastuksiin. Edulliset kirkkokahvit renkaanvaihtoa odotellessa. Varaa aikaa 1–2 tuntia.

Lapsille ja perheille

Pyhäkoulu su 11.10. klo 10 kirkko.
Lasten oma hetki *Raamatun* sanoman äärellä sekä yhdessä puuhailua.
Lapsen paikka 15.10. klo 9–11 kirkko.
Leikkipaikka 1–5 v lapsille, avoina parillisten viikkojen torstaina. Ilm. edellisenä päivänä 050 408 8852 klo 13–15.
Taaperoryhmä ma 19.10. klo 14 kirkko. 1–2v. taaperoilte vanhemman kanssa. Tied. 050 4088852.
Perheolkkari ke 21.10. klo 9 kirkko.
Perheolkkarin kirkkohetki ke 21.10. klo 9.15 kirkko. Kaikille avoin kirkkohetki.

Nuorille ja aikuisille

Löytöretkiä Raamattuun -piiri ma 12.10. klo 13–15 Keltinmäen keidas, Siemäntien päässä. Olet tervetullut tutki-maan *Raamatun* sanomaa. Tule yhdessä muiden kanssa ihmettelemään *Raamatun* sisältöä. Lue aiheeseen liittyviä kohtia *Raamatusta* ja käymme niiden pohjalta keskustelua. 12.10 aiheena *Rikkinäinen kuva uuteen elämään*.
Lähetyspiiri ma klo 18 kirkko.
Maahanmuuttajat ti klo 10 kirkko. Tiedustelut Irina Arason 041 7052329.
Olohuone ke 14.10. klo 13–15 kirkko. *Oikeudenmukaisuus*.
Olohuone ke 21.10. klo 13–15 kirkko. Maistellaan Reilun kaupan tuotteita.
Kädentaitoja su suurella sydämellä 22.10. klo 9–11 kirkko. Tule tekemään kädentaitoja lähetystyön hyväksi paritommien viikkojen torstaina. Materiaalit kirkolta.
Lähde! -kuoron harjoitukset to 22.10. klo 18 Kortepohjan seurakuntakeskus.
Taka-Keljon lähetysilta to 22.10. klo 18.30 Kakkurilla, Taka-Keljontie 619. Lähetien uusimmat kuulumiset, laulua ja keskustelua. Ilta kaiken ikäisille.

KESKUSTA

Jumalanpalvelus ja uskonelämä
Hiljaisuuden hetki pe 9.10. klo 12–14, Kaupunginkirkko.
Messu su 11.10. klo 10, Kaupunginkirkko, Wuolli, Pirtala, Laasonen. Lähetyspyhä, messun jälkeen kirkkokahvit ja lähetystilaisuus Vanhassa Pappilassa.

Viikkomessu to 15.10. klo 13, Kaupunginkirkko.
Hiljaisuuden hetki pe 16.10. klo 12–14, Kaupunginkirkko.
Messu su 18.10. klo 10, Kaupunginkirkko, Wuolli, Valtasaari.
Viikkomessu to 22.10. klo 13, Kaupunginkirkko.
Hiljaisuuden hetki pe 23.10. klo 12–14, Kaupunginkirkko.

Musiikkitapahtumat

Virsi- ja lauluhetki ke 14.10. klo 12–12.15, Kaupunginkirkko, Laasonen.
Virsi- ja lauluhetki ke 21.10. klo 12–12.15, Kaupunginkirkko, Valtasaari.
Hyvät Jyvät ti klo 19, Pappilan rippikoulu. Johtaa Valtasaari 050 521 5411.

Ekumeenista menoa Kaupunginkirkossa

Sunnuntaina 11.10. Kaupunginkirkossa on ekumeeninen lähetyspyhä. Se alikka messulla, jonka jälkeen on kirkkokahvit Vanhassa pappilassa. Samalla kuullaan lähettiperheiden kuulumisia.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakonian palvelus ma, ke ja to klo 9–11 Cygnaeuskenkatu 8. Lea Pietiläinen 050 549 7027, Kaisa Toivanen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001 tai Elina Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja perheille

Ei toimintaa viikolla 42. Hyvää syyslo-maa kaikille!
Päiväkerhot, perhekerho ja ekavauvaryhmät, Kerhotila Yliopistokn. 28 B (sisäpiha) Tied. p. 050 340 9895.
Tuunaus ja tekele – perheiden käden-taitoamu ma klo 9.30–11.30.
Pyhäkoulu su klo 16, 11.10., 18.10. Vanha Pappila.

Muskarikuoro to klo 16–16.45 Yliopistokatu 26 B. Laulua, soittoa, leikkä ja liikettä 6–8-v.
Leikkivät sävelet -musakerho (9 v-) joka toinen to klo 17–18 Yliopistokn. 26 B.
Musaa ja maalia -musakerho (9 v-) joka toinen to klo 17–18 (22.10. alkaen) Yliopistokn. 26 B.
Vieli salainen kerho (3–5 lk) ti klo. 18–19 Yliopistokn. 26 B Ilm. www.jyvaskylanseurakunta.fi

Tied. kirs-marja.piippanen@evl.fi 050 595 3945.
Retkipäivä Tampereelle 16. lk la 28.11. Hinta 32 €. Yhdessä Kuokkalan alue. Lisätiedot ja ilm. 26.10.–15.11. nettissä.
Joululeiri 5–7-lk Mutasen leirikeskus (Korpilahti). Lisätiedot ja ilm. nettissä.

Joulu lähestyy! Ilmoittaudu perheiden joulupajaan

Perheiden joulupaja on Lohikosken päiväkerhotilassa ja Yliopistokadun kerhotilassa 18.11. klo 17.30–19.30. Ilman aikana askartelemme erilaisia jouluisia askarteluita, hiljennymme iltahartauteen ja maistelemme piparia ja glögiä. Materiaalimaksu 5 euroa perheeltä. Ilmoittaudu nettissä 19.10.–15.11.

Nuoret ja aikuiset

Nuorten raamis ma klo 17–18, Nuorten tila (Yliopistokn. 26 B).
Nuorten ilta ma klo 18.15–20, Nuorten tila. (Yliopistokn. 26 B).
Nuorten messu ke klo 19.15–19.45 Kaupunginkirkko.
tied. Teresa Muhonen 050 549 7016.
Facebook: Keskustan Panda
Café Taukopaikka – Nuorten aikuisten kahvila to klo 18 (parill. vkot). Yliopistokn. 26 B. tied. elina.lintulahti@evl.fi.
Avoim aamukahvila ja käsityöpiiri (diakonia ja lähetys) Keljon palvelutalo B-talo 4. krs ti klo 10–12.

Tytöiden jutuissa saa hemmottelua

”Tytöiden juttu” kutsuu koulukäisiä tyttöjä leireilemään päivällä aidin kanssa Mutasen leirikeskuksessa la 5.12. Leiripäivän aikana äidit ja työtöt pääsevät tekemään yhdessä, olemaan yhdessä ja nauttimaan täysin itsensä nauttimaan työtöiden jutuista. Päivän aikana myös hemmottellaan itseä ja toisia, sydään ja saunotetaan. Ilmoittautuminen nettissä 19.10.–15.11. Leirimaksu 15 euroa sisältää linja-autokuljetuksen Mutaseen ja takaisin, ruoan ja vakuutuksen.

Eläkeläisten piiri Viitakoti ke klo 14 (paritt. vkot)
Fransiskus-ilta ke 14.10. klo 17 Vanha Pappila. Tied. lainen.liisa@gmail.com 050 3754504.
Hannatyön rukouspiiri ma 2.11. klo 18, Vanha Pappila. Lisätiedot Kuulasmaa 045 267 4614, Puukari 050 493 3459.
Kylän kamari Vanha Pappila to klo 14

(parill. vkot)

Leskien klubi 22.10. klo 10. *Seminaarinmäen ja Äylän kävelykiert*. Lähtö Vanhasta Pappilasta, os. Vapaudenkatu 26. Tied. 050 549 7027.
Lähetyspiiri ke 14.10. klo 9–11. Vanha pappila. Piirissä esillä alue seurakunnan lähetystyön kuulumiset. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Messuosasto to klo 17, 12.11. Vanha pappila.
Raamattupiiri kaikenikäisille ti klo 10, Vanha pappila.
Varttuneiden ja eläkeläisten piiri Puistotori 4. ke klo 13.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 11.10. klo 10 kirkko, Haapakangas, Torkki Tuomas, Torkki Sakari. Torkin sisarusket ja lapset avustavat.
Messu su 18.10. klo 10 kirkko, Koivisto, Luoro. Ruumayhdistyksen kirkkopyhä, kirkkokahvit ja 60-vuotisjuhla seurakuntatalolla.

Apua ja tukea tarvitseville

Ajanvarauksella diakoniasan vastaan-otolle kirs.lepoaho@evl.fi tai 050 557 9003.

Lapsille ja perheille

Taaperoryhmä ma 19.10. klo 9.30 seurakuntatalo. Alle 2-v. perheille. Tied. 050 557 9006.
Eppu-toppien ololoko ti 20.10. klo 12.30 seurakuntatalo. Tied. ja ilmoittautuminen 050 557 9006
Perhekerho ke 21.10. klo 9 Yli-Muutarjärven kylätalo.
Iltaaperhekerho ke 21.10. klo 18 seurakuntatalo. Erityisesti perheille, joiden vanhemmat ovat päivisin työssä.
Perhekerho to 22.10. klo 9.30 seurakuntatalo.
Kirkkohetki to 22.10. klo 9.30 seurakuntatalo, Koivisto, Laiho. Lapsille ja perheille suunnattu pieni jumalanpalvelus, tervetuloa mukaan myös muutkin!

Nuorille ja aikuisille

Hengari ti 20.10. klo 15–17. Hengarit pidetään yhteydessä kunnan nuorisotyön kanssa, kunnan nuorisotila Sumpbissa, Koulumäentie 8.
Pastorin pysäkki ma 12.10. klo 10–13 Pitkälän kyläkaupalla.
Pastorin pysäkki ti 13.10. klo 10–13 Saakosken Koskibaarilla.
Väentupa Korpikelaalla ti klo 11. Hyvänmielen kerho Korpikelaalla ti klo 14.
Naisten NOJA-ryhmä ti 13.10. klo 18 seurakuntatalo.
Samassa veneessä -ilta ke 14.10. klo 18 seurakuntatalo, Haapakangas.
Diakoniatalokoot ma 19.10. klo 13 seurakuntatalo.
Väentuvan emäntäpalaveri ti 20.10. klo 13–14 Korpikela.
Moksin seurakuntapiiri ke 21.10. klo 13 Kantolahti, Kantolahdentie 40.
Miesten ilta ke 21.10. klo 18 seurakuntatalolla.
Näkö- ja kuulovammaisten kerho to 22.10. klo 11.30 seurakuntatalo.
Kirkkokuoron harjoitukset to 22.10. klo 17.45 seurakuntatalo. Tervetuloa vanhat ja uudet laulajat! Kuoro kokoontuu joka toinen viikko parittomilla viikoilla. Lisätietoja kanttori 050 557 9004.

KORTEPOHJA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Rukoussanajumalanpalvelus su 11.10. klo 16–18 seurakuntakeskus, Salminen, M Ridanpää. Kahvit
Hiljentymisryhmä Perjantain puoli-päivä pe 16.10. klo 12.15 seurakuntakeskus. Parilliset viikot. Oma *Raamattu* ja päiväkirja mukaan. Yhteyshenkilö Eivor Pitkanen 050 590 0265.
Messu su 18.10. klo 16–18 seurakuntakeskus, Vilkkio, M Ridanpää.

Musiikkitapahtumat

Yhteislauluhetki Kortepohjassa ti 20.10. klo 14.45 seurakuntakeskus. Tule laulamaan yhdessä hengellisiä lauluja ja veisuja.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakonian palvelus. Ruokapankkise-

lit ilman ajanvarausta to klo 9–10, seurakuntakeskus. Muissa asioissa ajanvaraus diakoniatyöntekijälle: suvi.leppapuuisto@evl.fi 050 549 7008, heidi.kallio@evl.fi 050 549 7032, ainooleena.laitinen@evl.fi 050 549 7026.

Lapsille ja perheille

Perheolkkari ma 19.10. klo 9 seurakuntakeskus.
Perheolkkarin kirkkohetki ma 19.10. klo 9.15 seurakuntakeskus. Kaikille avoin kirkkohetki.

Nuorille ja aikuisille

Avoimet ovet nuorille pe 16.10. klo 17.30 seurakuntakeskus. Avoimet ovet 12–16-vuotiaille nuorille.
Lähde! -kuoron harjoitukset to 22.10. klo 18 seurakuntakeskus.
Torstaitakahvila to klo 12 seurakuntakeskus. Tarjolla makusonta.
Tiistaitapaaminen ti 20.10. klo 13 seurakuntakeskus.
Lähetyspiiri ke 21.10. klo 10 seurakuntakeskus.

KUOKKALA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 11.10. klo 10 kirkko, Korhonen, Tuominen, Väisänen, pyhäkoulu. Lounas 4/2 e. Messukumppanina Keski-Suomen Senioripiiriäiset.
Hiljaisuuden ilta ke 14.10. klo 18 kirkko. Arkiretriitti ja iltahartaus.
Messu

Jatkoisokoulutus ke 21.10. klo 17 pappila.
Nuorten peli-ilta ke 21.10. klo 18.30 pappila.
Lähetyspysäkki ti 20.10. klo 9.30–14.30 Vesala. Remonttievakossa Vesalassa. Pähänpäivän seppeltalkoot. Lähtö kirkolta kimpakyydein klo 9.30. Lounasmaksu 7e. Mukaan lähtijät ilmoittautukaa Päivi Itkoselle 040 709 0142 viim. 19.10.
Lähimmäisen Kahvitupa ta 22.10. klo 11–15 Vesalassa. Remonttievakossa Vesalassa. Lähtö kirkolta kimpakyydein klo 11. Lounasmaksu 7e. Mukaan lähtijät ilmoittautukaa Päivi Itkoselle 040 709 0142 viim 21.10.

SÄYNÄTSALO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Piispanmessu su 11.10. klo 10 kirkko, Väättäinen, Jurva, Asikainen, Tiusanen. Aluekappalainen Osmo Väättäisen virkaanasettaminen, piispa Simo Peura. Neulaset-kuoro. Juhlahahvit.
Messu su 18.10. klo 10 Säynätsalon kirkko, Jurva, Tiusanen.

Osmo Väättäisen virkaanasettaminen

Aluekappalainen Osmo Väättäisen asetetaan virkaansa sunnuntaina 11.10. klo 10 alkavassa piispanmessussa. Sen toimittavat piispa Simo Peura, pastori Esa Jurva ja kanttori Hannes Asikainen ja Petri Tiusanen. Mukana myös Neulaset-kuoro. Messun jälkeen juhlahahvit seurakuntakodilla.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys ti ja to klo 9–11 seurakuntakoti. Saarnatie, 050 598 0951, paula.kiviranta@evl.fi. Ei 13.10. ja 15.10.

Lapsille ja perheille
Näkkärikerho ke 21.10. klo 12.30 seurakuntakoti. Koululaisten iltapäiväryhmä 1–3 lk. Ilm. ja tied. 050 917 2802.
Perhekerho to 22.10. klo 9.30 seurakuntakoti.
Perhekerhon kirkkohetki to 22.10. klo 9.30 kirkko.
Pyhäkoulu to 22.10. klo 17.30 Srk-kodilla. Lasten oma hetki **Raamatun** sanoma äärellä sekä yhdessä puuhailua. Tied. 050 340 0639, lapsityönohjaaja.

Nuorille ja aikuisille
Nuortenilta ke 21.10. klo 19 seurakuntakoti.
Olohuonetta ei ke 14.10.
Miestenpiiri su 18.10. klo 18 seurakuntakoti. Teetarjoilu.
Haravointitalkoot to 20.10. klo 8.

Haravat heilumaan hautausmaalla

Säynätsalon kirkon pihan ja hautausmaa-alueiden haravointitalkoot on tiistaina 20.10. klo 8. Talkoolaisille on luvassa aamukahvit ja lounas.

Naistenolu ti 20.10. klo 18 seurakuntakoti.

Olohuone ke 21.10. klo 13 srk-koti. Muistiasia. Outi Ronkainen, toimintaterapeutti, Keski-Suomen Muistiyhdistys.
Neulasten harjoitus ke klo 18–19.30 seurakuntakoti.

TIKKAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Sadonkorjuun kiitosmessu su 11.10. klo 10 kirkko, saarna Marjaana Kotilainen, Sulkala, Piilonen ja Äijälän tytöt.

Sadonkorjuun kiitosmessu ja uutispuuro

Kiitos syksyn sadosta –kiitosmessu on Tikkakosken kirkossa sunnuntaina 11.10. klo 10 alkuen. Messun jälkeen on syysasadon myyjäiset ja uutispuuro lähteyksen hyväksi. Myyjäistavaraa voi tuoda kirkolle aikaisemmin tai sunnuntai-aamuna ennen messua.

Sanajumalanpalvelus su 18.10. klo 10 kirkko, von Gross, Piilonen.
Messu su 25.10. klo 10 kirkko, von Gross, Tahkola. Kirkkokahveilla luletaan Viiskielinen -kirjasta, mukana Sanan ja rukouksen ryhmäläiset.

Musiikkitapahtumat
Lapsikuoro ke 21.10. klo 13–14 Luonetjärven koulu.
Lapsikuoro to 22.10. klo 17–18 kirkko.
Candela-kuoro to 22.10. klo 18 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville
Yhteidenotot/ajanvaraus diakoniatyöntekijälle, marja-liisa.jaakonah@evl.fi tai 040 5609916.
Torstaiaamun hartaus ja aamupala to klo 10 kirkko.

Lapsille ja perheille
Syyslomaviikolla 42 ei ole lasten ja koululaisten kerhoja!
Pyhäkoulu ma 19.10. klo 18 Puuppolan kerhotila.
Perhekerho ti 20.10. klo 9.30–11.30 Puuppolan kerhotila. Ei tarvitse ilmoittautua. Pientä yhteistä ohjelmaa, kahvit ja mehut.
Perhekerho/Turinatupa ti 20.10. klo 9.30–11.30 kirkko.
Perhekerho/Turinatupa to 22.10. klo 9.30–11.30 kirkko.
Vauva- ja taaperokerho to 22.10. klo 9.30–11.30 Puuppolan kerhotila. Kerho alle kaksivuotiaiden, ensimmäisen lapsensa saaneiden lasten vanhemmille.
Alakoululaisten kerhot. Vapaita paikkoja voit kysellä Outilta, outi.pirtti-mäki@evl.fi, 040 560 9915
Hengari ke 21.10. klo 14–17 kirkon alakerrassa. 5–7-luokkalaisille. Voit tulla oleilemaan, pelaamaan tai tekemään läksyjä. Paikalla on pöytäjalkapallo, xbox ja lautapelejä. Tuu mukaan!

Nuorille ja aikuisille
Isokoulutus ke 21.10. klo 18 kirkko. Myyjäiset ja uutispuuro lähteyksen hyväksi su 11.10. klo 11 kirkko.
Työtupa, diakonia ja lähetys ti klo 12 kirkko.
Miesten keskusteluپییri ti klo 13 pappila.
Vanhemman väen päiväپیri ke 14.10. klo 13 pappila.

MieliMaasta vertaisryhmä ti 20.10. klo 18 pappila. Ryhmä masentuneille ja heidän omaisilleen. Paula Rinne 0408244561, pm.matilainen@gmail.com.
Lukupiiri ke 21.10. klo 13 pappila.
Miesten saunailta Sarpatissa ke 21.10. klo 18. Pyyhe ja piipia mukaan!

VAAJAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 11.10. klo 10 kirkko, Koli, Vuorenoja, Reingoldt.
Raamattuluento. Ilmestyskirja avautuu! *Taivaallinen näköala*, ti 13.10. klo 18.30 kirkko. Evankelista Kari Valkonen Kansan Raamattuseurasta. Kahvi alk. klo 18.
Tölskan seurakuntailta Kerttu ja Heimo Savelalla ke 21.10. klo 18.30 Mukatie 14.
Messu su 18.10. klo 10 kirkko, Kauppi-nen, Partanen, Reingoldt.
Oravasaaren seurakuntailta Soili ja Reijo Särkimäellä ke 21.10. klo 18.30 Koppelintie 18.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystykset Vaajakoskella ja Jyskässä ajanvarauksella. marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926, ja tero.reingoldt@evl.fi040 560 9927.

Musiikkitapahtumat
Kauneimmat hengelliset laulut, yhteislaulutilaisuus su 18.10. klo 16 kirkko.
Senioreiden lauluryhmä ke klo 12–13 kirkko.
Kirkkokuoro to 22.10–18 Jyskän seurakuntakoti.Tied. 050 3581 860.

Suutari Martti kaipaava näyttelijöitä

Suutari Martti -jouluunytelmän harjoitukset ke 14.10. klo 15 kirkolla. Ohjaus Mika Lah-tinen. Uudet ja aikaisemmin mukana olleet tervetulleita tekemään esitystä.

Lapsille ja perheille
Pyhäkoulu, Mukatie 14, su klo 14.
Ilta-perhekerho ti klo 17.30–19 kirkko. Tarja ja Tero.
Perhekerho ke 14.10. klo 9 kirkko.
Perhekerho ti 20.10. klo 9 kirkko.
Perhekerho ti 20.10. klo 9 Jyskän seurakuntakoti.
Lapsiparkki to 22.10. klo 8.30–12 Jyskän seurakuntakoti. Lounastarjoilun vuoksi ilmoittautumiset ohjaajille.
Perhepysäkki pe 23.10. klo 9–11 Kaunisharjun kerhotila.

Nuorille ja aikuisille
Nuorten illat ja vastaavat ke 21.10. klo 18–20.30 kirkon nuorisotilat. Hengari = nuortenilta
Keskiviikkokerho ke 14.10. klo 13 kirkko.
Miesten raamattupiiri to 15.10. klo 18.30 kirkko.
Lähetysپیri ti 20.10. klo 13 kirkko.
Majataloilta ti 20.10. klo 18 kirkko, Kari Valkonen, Kansan Raamattuseurasta, Huttunen, Tiina ja Hannes Asikainen.
Keskiviikkokerho ke 21.10. klo 13 Jyskän srk-koti. Vanhemman väen, ikäihmisten ja muiden aikuisten ryhmä päiväiikaan. Yhdessäoloa ja kahvittelua.
Miesten päiväپیri to 22.10. klo 12 kirkko.

Parisuhde-päivä

Vesalan leirikeskuksessa
1.11. klo 10–16.
Lastenhoito järjestetty.
Ruokailu 4 euroa aikuiselta ja 2 euroa lapselta.
Ilmoittautuminen 19.10.mennessä anne.savolin@evl.fi 050 380 0583.

Yhteiset

Aikuistyö
Vesalan veljesپیri ma 19.10. Vesalan leirikeskuksessa.

Aseman Pysäkki
Hannikaisenkatu 27–29
Diakoni Jukka Rantanen 050 360 3484, jukka.rantanen@evl.fi
Avoin toiminta arkin su klo 11–15
Askartelua klo 13 kuukauden ensimmäinen maanantai (ei 2.11. vaan 9.11.).
Laulutunti ti klo 14 (parill. viikoilla).
Rukousپیri ti klo 14 (joka viikko).
Papintunti to klo 14 (joka viikko).
Lenkkiryhmä pe klo 12.
Tieto-Visa pe klo 13.30 (joka viikko).
Yksinäisten teemaillat kuukauden 3. lauantai klo 18, seur. 17.10. Tied Seppo Rajavaara 045 111 4522.
Hebrean kielen kurssi ti 13.10. klo 16–17.30, opettajana Tapani Hynynen, p. 046 628 9538. Pieni kurssimaksu

Diakonian vanhustyön kehittämishanke
Diakonissa Eevi-Riitta Kukkonen, 050 300 3590, eevi-riitta.kukkonen@evl.fi
Seniorikammari ma 12.10. klo 14 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26.
Elämän tarkoituksellisuus.
Osallisuuden kahvihuone ti 13.10. klo 14–16 Vanhassa pappilassa. Toiverruno-nien äärellä.
Osallisuuden puuhapaja ti 20.10. klo 14–18 Vanhassa pappilassa.

Kansainvälinen työ
Palmu ja omenapuu 21.10. klo 17.30 Kuokkalan kirkossa.Vastuuviikolla tutustutaan Jackson Ashipalan matkaan etelästä pohjoiseen. Näytelmän jälkeen kohtauksen tori, pientä purtavaa ja hartaus.
Tulevaisuuden kirkko -luento ke 21.10. klo 18.30 Halsilan kirkko. Afrikka ja Aasia kristinuskon uusia kasvukeskuksina ja niiden vaikutus Eurooppaan. Afrikasta ja Aasiasta tulee Eurooppaan paljon pakolaisia, myös kristittyjä. Mikä on heidän vaikutuksensa Euroopassa? Alustaa dosentti Risto Ahonen. Luento on toinen osa Tulevaisuuden kirkko -luentosarjaa. Järj. Huhtasuon alue-seurakunta.

Auta pakolaista -kirpputori to 22.10. klo 15–19 Asema-aukion entisen Intersportin tiloissa, kahvila Aseman pysäkillä. Tule myymään omia hyväkuntoisia tavaroita pakolaisten auttamiseksi. Tavaraita voi toimittaa Cygnaeuskentatu 8:n toimistotiloihin 19.10. klo 9–15 tai Aseman Pysäkillä 22.10. klo 12 alkaen. Kts. sivu 11.

Missiotiimi to 22.10. klo 18 Aseman Pysäkillä. Huom! Muuttunut päivä!
Osallistumme Auta Pakolaista -kirpputorille klo 15–19, tule auttamaan kirpputorin järjestelyissä, lahjoita tavaraa myyntiin jne. Kts. erillisilmoitus. Lisätiedot Sade Pirttimäki, 040 560 9904.

KohtaamisPaikka
BrunssiKirkko @ Kirsitillinen koulu su 18.10. klo 11, Voionmaank. 18, käynti Vellamonkadulta. Nyyttäribrunssi, kirkko, lastenohjelmat.
www.kohtaamispaikka.net / Facebook
KohtaamisPaikka Jyväskylä / instagram @kohtaamispaikka

Maahanmuuttajatyö
Cygnaeuskentatu 8, Mirja Hytönen (Kutti), maahanmuuttajatyön diakoni, 050 549 7033, mirja.hytönen@evl.fi, Irina Aranson, maahanmuuttajatyön avustaja, 041 705 2329, irina.aranson@evl.fi
Päivystys ti klo 9–11 ja ke klo 13.30–15.30, Cygnaeuskentatu 8, to klo 14–15.30, Huhtasuon kirkko (Nevak. 6).
Kuokkala:
Naisten Suomi-kerho ti 10–11.30 (Polttolinja 37)
Keskusta:
Naisten Suomi-kerho ke 10–11.30 (Kauppakatu 13).
Keltinmäki:
Paluumuuttajien kerho Keltinmäen kirkolla (Keltinmäentie 10) ti klo 10–12.
Huhtasuon kirkko (Nevak. 6):
Naisten jumppa ti klo 12–13
Naisten Suomi-kerho ke klo 13–14.30.
Paluumuuttajien kerho to klo 10–12.
Futsal to klo 17–18 ja la klo 14–15.45.
Miesten lentopallokerho ja sauna to klo 19–21.
Koripallokerho la klo 12–13.45.

Naisten Pankki
Lukupiiri ma 12.10. klo 17 Cygnaeuskentatu 8. Mia Kankimäki: *Asiat, jotka saavat sydämen lyömään nopeammin.*

Naisten saunailta
Naisten saunailat Vesalan leirikeskuksessa ti 20.10. klo 17.30. Lähtö Keskus-seurakuntatalolta (Yliopistonkatu 12) klo 17. Kyyritiedustelu 050 444 0933.

Näkövammaiset, huonokuuloiset, omaishoitajat
Diakoniatyöntekijä Tuija Emaus-Etin-delle 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11, Cygnaeuskentatu 8.
Omaishoitajien Oma hetki ke 14.10. klo 12–13.30 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26, vierana Sirkka Lappeteläinen.
Näkövammaisten ja huonokuuloisten kerho ke 28.10. klo 13–14.15 Aseman Pysäkillä. *Mielikuvamatka Afrikkaan*, Harri Vähäjiykkä. Kahvit klo 12.30.

Viittomakieliset
Diakonissa Päivi Lehtinen 050 549 7012, paivilehtinen@evl.fi, Cygnaeuskent. 8.
Vastaanotto ti 9–12, ke 9–11 (puh. ja web. kamera-aika klo 11–12) ja to 15.30–16.30.
Viittomakielinen raamattupiiri to 15.10. klo 17.30, Cygnaeuskentatu 8.
Viittomakielinen lähetysپیri su 25.10. klo 14, Cygnaeuskentatu 8.

Odotettu uusinla!

Kansainvälisen Hanna-työn konferenssiti

USKOMATON NAINEN

Kuokkalan kirkossa 8.11. Puhujana Marli Spieker, Hanna-työn perustaja. Pääsymaksu 20 euroa sisältää kahdet kahvit, lounaan ja materiaalit. Tied. ja ilm. 30.10. mennessä sansa.fi, hannah@sansa.fi, 019 457 7700

Kristilliset järjestöt

Herätrijä-Yhdistys
Seurat ti 13.10. klo 18 Jyväskylän Vanhassa pappilassa. Kahvit klo 17.30.
Syliseurat ke 21.10. klo 18 Jyväskylän kristillisellä opistolla.

Jyväskylän NNKY
Puistotori 4 Toiminnanohjaaja Tanja Nieminen, 040 740 4472
jklmky@elisanet.fi, www.ywca.fi paikallishdistykset/Jyväskylä, www.facebook.com/jklmky, www.facebook.com/tuu-nauskerho
Kirjapiiri I ma 12.10. *Qin Xiaolong: Puna-pukuiset naiset.*
Avoim kohtaamispaikka aamiaisineen ti 13.10. klo 9–11. *Aleksis Kivi*, Mirja Knuuttila.
Latinanپیri ti 13.10. klo 18, ohjaajana Pirkko Sintonen.

Avoim kohtaamispaikka aamiaisineen ti 20.10. klo 9–11. Rakukeramiikka, Ritva-Sofia Lintu.
Lauluryhmä Jännät ke 21.10. klo 18.15.
Uusi Kamalat Äidit -vertaisryhmä murrosikäisten lasten äideille alkaa jälleen tammikuussa. Ryhmään otetaan 10 äitiä ilmoittautumisyöjästyksessä. Kokoon-tumisia on kymmenen, joka toinen keskiviikko klo 18, alkaen 20.1.2016. Tie-dustelut ja ilmoittautumiset toiminnan-ohjaajalle.

Jyväskylän Kristilliset Eläkeläiset
Hengellinen tilaisuus, Kyllinkatu 1
Murmans opettaa, Ritva ja Heimo Kajaviita. Lähteellä-kuoro. Aluksi kahvi ja arpajaiset.

Jyväskylän Rauhanhdistys
www.jklry.net, 044 505 0653
Seurat la 10.10. klo 19, ry.
Seurat su 11.10. klo 16, ry.
Seurat ke 14.10. klo 19, ry.
Nuorten perjantai pe 16.10. klo 19, ry.
Alueellinen nuortenilta la 17.10. klo 18.
Uskovainen ja sukupuu, ry.
Messu su 18.10. klo 10, Palokan kirkko;
klo 12 Alue-seurat, Palokan kirkko; klo 16 Seurat, ry.
Tiistaikerho ti 20.10. klo 13, ry.
Seurat ke 21.10. klo 19, ry.

Kansan Raamattuseura
Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19
Ilmestyskirja avautuu! ti 13.10. klo 18.30. *Taivaallinen näköala*, Kari Vkonen. Kahvitarjoilu klo 18 alkaen.
Naisia kaivolla -ilta ma 19.10. klo 18.30 Sanan kulmalla. *Elätkö silmät ja sydän avoimena lähimmäiselle? Miten loistaa Jeesusta oman arjen keskellä?* Jeesuksen ohjeita arjen elämäntavaksi, opas-tamassa opiskelijatyönjohtaja Lotta Tuominen. Musiikki Tuula Hakkarainen. Ohjelma ja kahvimaksu 10 €, kahvit klo 18 alkaen.
Päiväkahvit Sanan Kulmalla ti 20.10. klo 13. *Kiitos elämästä ja johdatuskesä*, toimintakeskuksen johtaja Pertti Rätty.
Musiikki Mariannan Näränen.
Avoim Raamattupiiri Sanan Kulmalla aina parittoman viikon perjantaina, seu-

raavat pe 9.10. ja 23.10. ja klo 10.
Päiväkahvit Sanan Kulmalla ti 27.10. klo 13. *Heprealaiskirjeen äärellä: Kristityn toivo – mitä se on?* raamatunopettaja Riitta Keskimäki, musiikki Eija Rantatalo.

Keski-Suomen evlut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppak.13, p. (014) 620 801, ksuumi@sekl.fi, http://keski-suomi.sekl.fi. Toimisto auki ti ja to klo 10–14.
LÄHETYSKOTI:
Pointti-nuortenilta la klo 18–21.
Sanan Keidas su 18.10. klo 18. Lähetys-sen keidas, Raija Timonen, Marianne Mäkeläinen ja Leena Eerola.

Kolme Kohtaamista nuorille aikuisille ja opiskelijoille ma klo 18.30.
Aamurukousپیri ti klo 8–9.
16.10 alkaen Aamurukousپیri kokoon-tuu perjantaisin klo 8–9.
Naisten ystäväپیri ti klo 11.
Naisten raamattupiiri ti 13.10. klo 13.
Keskustan raamattupiiri ti 20.10. klo 18.
Rukousپیri maahanmuuttajien puo-lesta ke klo 15–16 (ei 14.10.).

Lähetysjärjestöjen esittäjymisilla Kel-tinmäen kirkossa ke 21.10 kello 18.
Torstai-kahvila to klo 11.30–14.
MUUALLA JYVÄSKYLÄSSÄ:
Isä-poika-sähly la 10.10. klo 10–12 Huh-tasuon kirkolla, liikuntasalissa, Nevak. 6.
Leipäsununtai su 11.10. klo 16 Halsi-lan seurakuntakeskuksessa, Kärpänkuja 5. *Aarre saviasia*, Mauri Teronen. Lapsille oma opetus.
Vaajakosken miestenپیri to 15.10. klo 18.30 Vaajakosken kirkolla, Kirkkotie 11.
Perhepyhäkoulu Pikuleipä ja Donk-is-kerho su 18.10. klo 11.30–14.
MUUALLA JYVÄSKYLÄSSÄ:
Isä-poika-sähly la 10.10. klo 10–12 Huh-tasuon kirkolla, liikuntasalissa, Nevak. 6.
Leipäsununtai su 11.10. klo 16 Halsi-lan seurakuntakeskuksessa, Kärpänkuja 5. *Aarre saviasia*, Mauri Teronen. Lapsille oma opetus.

Diakonia ja yhteiskunnallinen työ
Lekander Heini, työalasihteeri
050 521 5416
Vanhustyöns kehittämishanke
eevi-riitta.kukkonen@evl.fi,
050 300 3590

Hallintopalvelu
Lajunen Anu, hallintojohtaja
050 340 9888
Hautaus- ja puistopalvelu
Pekuri Antti, hautaus-toimen päällikkö
0500 426 420
Kivi Olavi, ylipuutarhuri 050 365 0960
Saarinen Virpi, toimistosihteeri
040 535 2167
Kiinteistöpalvelu
Toivakka Veikko, kiinteistöpäällikkö
0400 635 001
Hiljansuo Kata, toimistosihteeri
050 382 4424

Suomen Raamattuopisto
Toivon torstai 22.10. klo 18.30 Neu-laskodilla, Pihkatie 4. *Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon*, Esa Jurva. Musiikki Lauluryhmä Verso, joht. Tarja Erkkilä. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja rukoukseen.

Henki & elämä

5. vsk. ISSN 1798-1255
Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Paino Suomalainen lehtipaino Oy
Painosmäärä 60 000 kpl
Jakelu Posti Oyj
Jakeluohjelmakset
Postin asiakaspalvelu, puh. 0200 71 000,
www.posti.fi/palaute
Päätoimittaja Marjo Rönnkvist 040 535 1064
Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Heikki Impio 050 303 3180
Petri Kananen 050 360 3459
Sirpa Koivisto 040 703 0350

Sähköposti
jklskr.tiedotus@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi 014 636 785
Osoite Tellervonkatu 5, PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti: Terhi Takkinen 040 535 0047
jklskr.ilmoitukset@evl.fi
Ilmoitushinnat 1,60 €/pmm

Seurakunnan neuvonta 014 636 611

Seuraava lehti ilmestyy 23.10.2015

Materiaali 13.10.2015 mennessä

Ole kuulolla!
Seurakunnan radio-ohjelmat
Radio Keski-Suomesta
99,3 MHz tiistaisin ja torstaisin noin klo 13.40

Soittoa, laulua, loruja, liikettä, iloa Taivaan Isän lapsina
Vapaita muskaripaikkoja voi kysyä muskarityön koordinaattorilta Miia Syrjä 050 5715155 tai miia.syrja@evl.fi. Katso myös www.jyvaskylanseurakunta.fi/muskarit.
Muskareita kaikissa alue-seurakunnissa.

Jyväskylän seurakunnan yhteystietoja

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä
Vahtimestarit 050 523 4131

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO
Tellervonkatu 5
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611

Rippikoulutyö
Liukkonen Johanna, seurakuntapastori
040 560 9934

Sairaalapastorit
Lepoaho Heikki, johtava sairaalapastori

TÄYSKYMPPI

Miika Seppä täytti kymmenen vuotta viime toukokuussa ja odottaa innolla seurakunnan järjestämiä kymppisynttäreitä.

KAARINA HEISKANEN
teksti ja kuva

Kymmenvuotias **Miika Seppä** on huomannut, että pyöreiden vuosien täyttäminen on tuonut lisävelvollisuuksia elämään. Esimerkiksi kotitöiden määrä lisääntyi.

– Tyhjennän joka aamu tiskikoneen, joskus levitän pyykkejä ja joka tiistai vahdin tunnin ajan pik-kusisaruksia.

Sisarukset ovat seitsemänvuotias **Lassi**, joka on ensimmäisellä luokalla koulussa, ja kohta viisivuotias **Inka**.

– Leikin niiden kanssa pihalla ja sisällä. Jalista ja trampalla pomp-pimista, silloin kun se tramppa on käytössä takapihalla, Miika kuvaillee ajanviettoa sisarusten kanssa.

Kymmenen vuoden ikäpykälän myötä tuli myös viikkoraha, viisi euroa viikossa.

– Laitan sen talteen, säästän mopoa varten.

Miika Seppä käy nelosluokkaa Liinalammen koulussa Tikkakoskella. Nelkit ovat koulun vanhimpia, ja ensi kevään jälkeen onkin edessä vaihto Luonetjärven kouluun. Koulussa parasta on liikunta, ruokailu ja matikka.

– Ruokailussa saa mahan täyteen, matikka on helppoa, ja liikunnassa liikutaan. Lempilajini koululiikunnassa on pesis. Siinä tulee juoksuja, ja kaverit tykkäävät, kun lyön palloa kovaa.

Aikuisuuden ammattihaave on poliisin työ, sillä siinä saa ottaa kiinni pahiksia.

– On tärkeä selvittää kaikki kahinat ja sellaiset.

Vapaa-aikaa Miika Seppä viettää kavereiden kanssa ja viihtyy myös kotona. Lisäksi hän harrastaa free gymiä ja telinevoimistelua. Free gym on parkourin ja telinevoimistelun yhdistelmä. Telinevoimistelua on ohjastusti kerran viikossa Luonetjärven koulussa.

Tietokonepelitkin vievät aikaa, mutta maltillisesti.

– Kotikone on niin hidas, ettei

sillä viitsi pelata. Joskus pelaan kirjastolla. Lemparipeli on *Happy Will*. Siinä on helppoja tasoja, ja tasoja, joista pelin tekijät sanovat, että ne ovat impossible – mahdottomia. Mutta kyllä minä ne yleensä läpäisen.

Kymmenen vuotta tuli Miika Seppän mittariin viime toukokuussa. Pyöreät vuodet ovat iso juttu, ja niitä täytyy juhlia jossain muualla kuin kotona.

– Synttäreitä vietimme Tivolissa, joka vieraili täällä, ja sen jälkeen menimme mäkkäriin. Täytekakusta en tykkää, joten kakkukynttilät laitettiin Dajm-kakun päälle.

Seurakunnan kymppisynttärit on lauantaina Kuokkalan kirkolla. Miika Seppä odottaa niitä innolla.

– Toivon, että on kivaa. Makkaranpaisto olisi kiva juttu. En kyllä yhtään tiedä, mitä siellä tapahtuu.

Huomenna lauantaina Miika Seppä jo tietää, mitä kymppisynttäreillä tapahtuu. Kutsukirjeessa on jo vähän kerrottu päivän ohjelmasta. Kirkkoon rakennetaan kymmenen erilaista toimintapistettä. Tarjolla on muun muassa kynsien lakkausta, neppisautoilua, tempurata sekä salapoliisi- ja musiikkipiste – synttäreiherkkuja unohtamatta.

– Jokainen sankari saa kulkea pisteissä itsenäisesti ja kerätä kutsukorttiin leimoja ”suoritetuista” pisteistä. Viimeinen piste on kaikille yhteinen ja siellä saattaa olla taikuutta ilmassa, nuorisotyön ohjaaja **Outi Pirttimäki** lupaa. Täydellä kortilla osallistuu lopuksi leffalippujen arvontaan.

– Tämä on oiva päivä aloitella syysloma, innostaa Pirttimäki juhlaan kutsuttuja.

Kymppisynttäreiden alku on Turun seurakunnassa, jossa järjestettiin ensimmäiset näyttävät kymppisynttärit vuona 1985. Täyskympeille järjestettiin Turussa synttäreiden lisäksi kesäleiri ja syksyllä oma kirkkopyhä.

– Konserttitali oli ääriään myö-

Tikkakoskelainen Miika Seppä on liikunnallinen kymmenvuotias. Kotipiha trampoliini on jo viety talvivarastoon, mutta lämpiminä syksypäivinä voi treenata sählyä.

ten täysi, ja juhlijoille oli tarjolla 600 hengen täytekakku. Ilmapallot poksautettiin ”yhteislauluksesena”, ja tilaisuudessa kuultiin ensi kertaa gospelmuusikko **Jaakko Löytyn** kappale *Täyskymppi*, **Leena**

Lähde Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymästä kertoo.

Jyväskylässä kymppisynttäreitä on vietetty usein alueseurakunnittain yhteistyössä koulujen kanssa, koulupäivien aikana

Kymppisynttärit Kuokkalan kirkossa lauantaina 10.10. klo 12–14.30. Tänä vuonna kymmenen vuotta täyttävile. Ota saamasi kutsukortti mukaan, sitä tarvitaan!

Elämästä

Pysy selkärepussa, sairaus!

KAARINA HEISKANEN teksti ja kuva

Olen **Mari Putkonen**, vaimo ja kahden noin kaksikymppisen nuoren miehen äiti. Asun Korpilahden pohjoisilla kylillä. Synnyinkodissa oli välittämistä ja rakkautta. Vanhemmat kannustivat minua ja sisartani ja olivat kiinnostuneita tekemisistämme.

Vanhempien asenne vaikutti ammatinvalintaan. Olen tehnyt tötä kirkon lapsi- ja perhetyössä sekä tarjoilijana ravintoloissa ja pizzerioissa. Enäännä sunnuntai-aamuna, kun ensimmäiset asiakkaat tulivat ravintolaan, kirkonkellot alkoivat soida. Se oli luonteva

aloitus keskusteluille. Valomerkin jälkeen ihminen on erilainen kuin työkuvioissa, mutta hänet pitää aina kohdata ihmisenä.

Reilut kaksi vuotta sitten löysin rinnasta patin. Sitä tutkittiin ensin kystana tai turvonneena imusolmukkeena, kunnes sain kahvilaan puhelin, jossa kerrottiin, että se on pahanlaatuinen syöpäkasvain. Odotin hoitoja viikon ja mietin itseäni ja perhettäni. Googletin tietoja ja ajattelin, että kuolen. Lopetin googlettamisen ja aloitin paraneamisen.

Hiukset lähtivät sytostaattihoidoissa, mutta se ei ahdistanut mi-

nua. Se oli merkki, että lääke toimii. Minulla on puhelimessa kaljukuva ja kuva, jossa mies pitää minua kädessä, kun saan sytostaattihoitoa. Sitä en voi itkemättä katsoa. Sätehoitoja sain 20 kertaa neljän viikon aikana.

En kysellyt, että miksi minä. Ajattelin, että selviän. Minun oli pakko kestää. Pojat huolestuivat pienestäkin kuumeilustani, ja tuntuu, että he olivat aivan rikki.

Sairaus muutti havaitsemisen tapaani. Kun joku valittaa sateesta, minä iloitsen, että tunnen sateen kasvoillani. Se kertoo, että elän. Kun sairastuin, en pystynyt lukemaan *Raamattua* enkä käy-

mään kirkossa. Vähitellen aloin kaivata niitä, ja nyt käyn jumalanpalveluksissa mieheni kanssa. Olemme välillä kirkossa koko perhe. Tärkeintä on rakkaus ja lähimmäisyys, samoin anteeksiantamisen taito.

Hoitojen jälkeen osallistuin Voimaa arkeen -ryhmään, ammatilliseen kuntoutukseen ja syöpäyhdistyksen toimintaan. Nyt osallistun kokemusasiantuntijakoulutukseen. Olen lisäksi Petäjäveden seurakunnan perhetyössä ja järjestän Kuokkalassa hiljaisuuden iltoja. Lisäksi osallistun Korpilahden teatterin toimintaan.

Mari Putkonen

En ole halunnut jäädä sohvalle. Sairaus ei estä minua lähtemästä liikkeelle. Se on mukanani aina, mutta pidän sen selkärepussa, niin että se ei hallitse elämää.

